Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 18-го ГРУДНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 18, 1981 No. 239. VOL. LXXXVIII.

В КИЄВІ СУДЯТЬ ЗА ЛИСТІВКУ

Леонід Мілявський

Сергій Набока

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — У місяці травні повідомлено про арешт Сергія Набоки і його дружини Наталі Пархоменко (тоді помилково її названо Оленою) за розліплення в Київському університеті листівок з закликом відзначити День українського політв'язня — 12-го січня.

Тепер на Захід продісталися такі додаткові інформації.

25-29 червня 1981 року в Київському міському суді відбулася розправа над журналістом Сергієм Вадимовичем Набокою (1955 року народження), перекладачем Леонідом Ізраїлевичем Мілявським (1951 року народження) математиком Ларисою Юріївною Лохвицькою (1954 року народження) і ендокринологом Інною Борисівною Чернявською (1954 року народження), які були заарештовані 11-го січня 1981 року. Всіх їх звинувачували за статтею 187 і Карного Кодексу УССР.

„Справа листівок" отримала число 2-62, слідство провадив слідчий Київської прокуратури В.Б.Танцюра. Головував на суді голова Київського міськсуду В.Н. Майбоженко; прокурор — Л.М.Абраменко, громадські звинувачувачі — С. Н. Ткач, Л.Д.Гоголєв (співробітники видавництва „Мистецтво", де працював С. Набока). Адвокати: Макаренко (Набоки), Федоренко (Мілявського), Карпенко (Лохвицької), Саханов (Чернявської).

На початку розправи С. Набока зажадав, щоб справа провадилася українською мовою, але цю вимогу відкинено.

Підсудних звинувачували в тому, що 11-го січня ц.р. вони розліпили листівки такого змісту: „Земляки! 12 січня — День українського політв'язня. Відзначай те його!" Крім цього, їх звинувачували у виготовленні „Маніфесту" про стан внутрішньої політики СССР, документу „Перспективи заповнення духовного вакууму радянського суспільства", а також — в написанні і спробі розповсюдити листівку про бойкот Московської Олімпіяди. Крім того, С. Набоку обвинувачували в написанні і розповсюдженні „наклепницьких" віршів і статтей („Псевдосоціялізм" та інших), Л.Лохвицьку й І.Чернявську в спільно написаній статті „Хартія", Лохвицьку — в написанні статтей „Майбутнє нашого суспільства" і „Вибрати свободу", в провадженні денника „Записки радіослухача", в усному схваленні діяльности польської „Солідарности", в негативній настанові до введення радянського війська до Афганістану; С.Набоку і Л. Мілявського — в розповсюджуванні літератури; І. Чернявську — в слуханні радіомовлень „Свободи".

Підсудні не визнали себе винними. Вони на суді і в своїх останніх словах обороняли свої позиції. Їх засудили на три роки таборів загального режиму. Від касаційної скарги вони відмовилися.

Л. Мілявський відбуває покарання в уст. (учр.) ЮЗ-17/7-11-40 Херсонської області, Голопристанського району, село Стара Збур'івка. У цьому таборі на початку вересня ц.р. скоївся

(Закінґення на стор. 5)

Прилучення Ґоляну до Ізраїля викликує комплікації

Вашінгтон. — Зростаюча криза в Польщі й довкруги неї поставила в тінь формальне прилучення Ґолянських висот до Ізраїля. Одначе, не зважаючи на це, в арабському світі з цього приводу настало чимале зрушення, а американські політичні кола далі висловлюють своє глибоке невдоволення тим радикальним потягненням Ізраїля.

Дипломати у Вашінгтоні та в інших столицях великодержав звертають увагу на повторення ситуації, яка мала місце 1956 року. Тоді Москва використала агресію Англії, Франції й Ізраїля на Єгипет і кинула свої збройні сили на здушення мадярів, які постали, щоб добитися реформ і зміни свого важкого положення, тепер Ізраїль використав Москвою керовану акцію проти польських робітників і взагалі польського народу і інкорпорував окуповані ще після шестиденної війни 1967 року Ґолянські висоти.

Після схвалення ізраїльським парламентом закону про інкорпорацію Ґолянських висот Сирія, до якої перед тим ті висоти належали, заявила, що цей акт Ізраїля є на ділі виповідженням війни. Одначе дальший розвиток загального положення в світі, комплікації на різних відтинках, а зокрема заанґажування совєтської сили у зв'язку з подіями в Польщі, позбавили Москву можливости виступити з погрозами проти Ізраїля і вимагати від нього анулювання цього закону. Більше як два дні після проголошення ізраїльського закону про інкорпорацію того терену та введення там тих самих порядків, які обов'язують в Ізраїлі, Москва відмовчується і тією мовчанкою підтримує скликання надзвичайної сесії Ради Безпеки ОН і схвалення нею резолюції з вимогою до Ізраїля відкликати своє рішення в справі Ґолянських висот.

Інформації з Сирії потверджують вже раніше сиґналізований факт концентрації сирійських військ на кордоні Ізраїля. Одначе Сирія сама не розпоряджає силами, які могли б протиставитися Ізраїлеві, а крім цього велика частина сирійської армії зв'язана на терені Ливану, де ситуація комплікується і положення загострюється з дня на день.

Міністер оборони Ізраїля Аріель Шарон прибув до головної квартири ізраїльських військ на Ґолянських висотах, де він обговорив заходи у випадку сирійської атаки. Міністер закордонних справ Ізраїля Їцак Шамір повторив мирові позиції Ізраїля під адресою Сирії і заявив, що Ізраїль „готовий дискутувати із Сирією всі вимоги, які сирійська сторона вважала б доцільним видвигнути".

Населення Ґолянських висот, яке складається в першу чергу з племени друзів, поділилося в своїй оцінці інкорпорації тієї території у склад Ізраїля. Одна частина схвалює це, а інша незадоволена з цього. Зате ізраїльські поселенці на цій території, які у великій мірі осіли там і розбудували свої колонії проти волі уряду, з ентузіязмом прийняли закон про інкорпорацію.

Ірак знову пропонує Іранові мир

Теґран, Іран. — Іранське інформаційне агентство Парс повідомило, що іранська офензива проти Іраку розвивається задовільно. Президент Іраку Саддам Гуссейн знову запропонував урядові Ірану закінчення воєнних дій і мир.

Іран на кожну дотеперішню мирову ініціятиву Іраку відповідав вимогою комплетного відтягнення всіх іракських збройних сил із зайнятих теренів Ірану як передумови до будь-яких переговорів. Одночасно з тим іранський уряд переводив акції для ослаблення Іраку із середини та для усунення його теперішнього уряду. Обидві воюючі сторони робили намагання приєднати до себе курдських самостійників та направити їх на боротьбу проти окупантів. Курди замешкують обидві країни, в обидвох країнах центральні уряди в Теґрані й Багдаді заперечують їм усілякі національні права, а зокрема право на національно-політичну автономію і ведуть проти них екстермінаційну акцію. В обидвох країнах курди мають велику традицію визвольної боротьби. Одначе дотеперішні спроби однієї з воюючих сторін наштовхнути курдів на другу не мають особливих успіхів. Курди не вірять їм обидвом, бо ще недавно іракський уряд переводив жорстоке переслідування курдів і винищував їх фізично, а Іран, очолений тоді шахом, видав їх на поталу Іракові та допомагав йому у їхньому винищенні.

Президент Іраку у своїй мировій пропозиції заявив: „Ірак буде щасливий, коли іранські лідери вирішать припинити війну". Президент Гуссейн заатакував дотеперішніх посередників, які полагоджували ірансько-іракський конфлікт, що вони не поводилися добросовісно і не посередничали у добрій вірі, а тільки пильнували своїх власних інтересів, а навіть сприяли продовжуванню війни. Він в однаковій мірі заатакував посередництво ОН, як і незалежних посередників, яких не бракувало, починаючи від лідера ПВО Ясіра Арафата до ісламської конференції.

Ірак надав своїй мировій пропозиції великого значення, повторяючи її багато разів по радіо та по телебаченню та обговорюючи її широко у пресі. Незалежні спостерігачі добачують у цьому потвердженні слабости Іраку, який почав бойові акції 15 місяців тому з великими фанфарами й тріюмфальними комунікатами з поля бою.

Появився новий совєтський фільм про „Бабин Яр"

Ню Йорк, Н.Й. (В.Д.) — У пресовому випуску відомої жидівської організації „Ліґи проти знеславлення Б'най Бріт" зі середи, 25-го листопада ц.р. сказано:

„Новий совєтський документальний фільм про нацистську масакру в Бабиному Ярі „викривлює історію" майже цілковитим ігноруванням масакри біля 100,000 жидів, згідно з оцінкою Ліґи".

Абрагам Г. Факсмен, заступник крайового директора Ліґи, заявив, що 70-хвилинний фільм, подібно як совєтський пам'ятник на місці масакри біля Києва, поминає головні жертви цього вбивства під час Другої світової війни.

Цей український документальний фільм — опис німецької інвазії України в рр. 1941-42, сконцентрований на Бабиному Ярі оглядали приватно дипломати з Об'єднаних Націй. Приготований для совєтського телебачення цей фільм також може бути висвітлюваний в Західній Европі та евентуально прийнятий на фільмовий конкурс в ЗСА, згідно із твердженням українських службовців в ОН.

А. Факсмен сказав, що „документальний" фільм не тільки мало згадує про жидівське мучеництво, але також відкидає жидівську участь в опорі Гітлера, звертаючи увагу на українських і совєтських партизанів-борців.

Фільм знеславлює пам'ять жертв Бабиного Яру, говорив представник Ліґи, включаючи пропаґандивну „квітку", що порівнює сьогоднішній сіонізм з нацизмом. Далі він говорив, що переплітання фільму вставками із зібрань американських нео-нацистів і членів Ку Клакс Клен-у має на меті пов'язати ЗСА з нацизмом.

А. Факсмен сказав, що це, що сталося із жидами в Бабиному Ярі згадано одним реченням: „В перших п'ятьох днях ті, яких вбито, були в більшості жиди.

„Хоч це речення є правильне, ограничення часу піддає здогад, що жиди були лише малою частиною з цілого числа помордованих нацистами людей... На ділі ця масакра була частиною Гітлерової „остаточної розв'язки" і порівняльно мало інших /людей/ є поховані в тому масовому гробі", — заявив Факсмен.

У фільмі згадується, що масакра в Бабиному Ярі є „політичним вбивством", а не ґеноцидом.

Ще друга згадка про жидів у фільмі — це показ на хвилину напису, зазначуючи час і місце, де повинні збиратися жертви нацистських таборів смерти, вичисляючи їх в такому порядку: українці, цигани, жиди, росіяни і хазари", — продовжував Факсмен.

Та найбільшим пропущенням у фільмі, на думку Факсмена, є згадка про повстання у Варшавському геттоk. „Розповідач спромігся описати героїчне повстання жидів без згадки про жидів взагалі", — закінчує А. Факсмен.

ЦЕРКВА ЗАСУДЖУЄ ПОЛЬСЬКИЙ РЕЖИМ

Варшава, Польща. — Ієрархія Римо-Католицької Церкви в Польщі, на чолі з архиєпископом Юзефом Глемпом, засудила польський режим за встановлення воєнного стану та виступила в обороні вільної профспілки „Солідарність", вимагаючи негайного звільнення її заарештованих активістів.

Західні пресові агентства і кореспонденти, не зважаючи на перешкоди, систематично повідомляють про розвиток подій в Польщі, який не є потішаючим. Згідно з інформаціями французького міністерства закордонних справ режим прем'єра Войцєха Ярузельського переводить масові арешти серед профспілкових активістів і здогадних противників комуністичного режиму. Французькі кореспонденти здогадуються, що досі заарештовано понад 40,000 осіб. Інші джерела кажуть тільки про 6,000 осіб, які були заарештовані поліцією, або, як сам Лєх Валєнса, голова Крайового комітету вільної профспілки „Солідараність", поставлені в стан нагляду, або домашнього арешту.

Армійські відділи зуміли зайняти майже усі ключеві позиції і за черґою перебирають повну контролю над фабриками і більшими підприємствами, ліквідуючи в той спосіб вже існуючі чи передбачені страйки. Військова рада, в руки якої прем'єр В. Ярузельскі передав буцім то тимчасово керівництво державою, щоб, згідно з його словами, „рятувати Польщу від економічної і політичної катастрофи", заявляє, що повороту до старої, чи згляднo давньої домовлености між урядом і „Солідарністю" не буде і цього повинні бути свідомі профспілкові діячі, які, мовляв, вибрали цілком фальшивий шлях, підірвання соціялістичної системи в Польщі.

Деякі агентства подають, що військові частини зайняли також портові забудування в Ґданьську, де народилась в 1980 році ідея створення „Солідарности", і майже повністю знищили устаткування головної квартири профспілки, забравши перед тим усю документацію.

Контроля режиму дійшла вже до такого пункту, що військові відділи затримують навіть приватні автомобілі і перевіряють документи власників. Крім того на вулицях більших міст і містечок можна вдень і вночі побачити патрулі військовиків, які ходять групами і перевіряють все, що їм стає підозрілим.

У Вашінґтоні, президент Роналд Реґен знову перестеріг Москву і варшавський комуністичний режим перед консеквенціями у випадку совєтської військової інвазії чи стосування терору супроти власного народу режимом Ярузельского. У пов'язанні з ранішими повідомленнями, що до Варшави прибувають совєтські транспортові літаки, совєтське пресове агентство ТАСС заявило, що Совєтський Союз, взявши під увагу крайню потребу, вирішив доставити Польщі певну кількість харчових продуктів, щоб таким чином забезпечити конечно потребуючих, зокрема дітей.

У зв'язку з подіями в Польщі на Заході пожвавились дипломатичні розмови між поодинокими державами у справі узгіднення спільного становища ЗСА і їх альянтів. В Державному департаменті ЗСА все ще працює спеціяльна група людей, які слідкують за розвитком подій в Польщі, а державний секретар Александер Гейґ зустрінувся з колишнім дорадником президента Джімми Картера у справах крайової безпеки Збіґнєвом Бжезінским й іншими знавцями східньоевропейської проблематики.

ЗУДАК МАЄ ЗНОВУ ПОВНІ РУКИ ПРАЦІ

Під час розмов у Головній Канцелярії УНС поміж Директорами ЗУАДК-у і головними урядовцями УНСоюзу сидять (зліва): Мирон Баранецький, мгр Іван Базарко, д-р Іван О. Флис, д-р Микола Ценко і д-р Богдан Гнатюк. Стоять (зліва): Василь Оріховський, д-р Олександер Білик і Володимир Сохан.

Джерзі Сиτі, Н. Дж. (Л. В-а). — До Головної Канцелярії УНСоюзу і щоденника „Свободи", у четвер, 3-го грудня, з важливими справами для обговорення та інформації завітали гості — керівні діячі Злученого Українсько - Американського Допомогового Комітету з Філядельфії, разом з президентом Світового Конґресу Вільних Українців мгр І. Базарком. Це були: директор ЗУАДК'у д-р Олександер Білик, 1-ий заступник директора д-р Микола Ценко, 2-ий заступник д-р Богдан Гнатюк і Мирон Баранецький, директор канцелярії ЗУАДК'у. З УНСоюзу їх вітали головний предсідник д-р Іван О. Флис, головний секретар Володимир Сохан, головний організатор Василь Оріховський, а з щоденника „Свободи" були тут присутні головний редактор Зенон Снилик і ред. Людмила Волянська.

Розмови, які тривали кілька годин, були виповнені обговоренням сучасного стану допомогових акцій, що їх веде ЗУАДК, звітуванням про пророблену працю й плянуваннями на найближчий час, як і загальною виміною думок про пекучі справи, які стоять перед українською зорганізованою громадою й загально українцями на поселеннях у цих критичних часах, коли у вільний світ то тут, то там вириваються на волю з-поза залізної заслони українські люди, якими слід заопікуватися, а також прибувають деякі українці із сателітних країн, як це, наприклад, у Австрії, куди прибуло чимале число біженців з Польщі.

Речником групи відвідувачів-гостей УНС і „Свободи" був, очевидно, сам директор д-р Олександер Білик, який спочатку детально спинився на пройденому етапі діяльности його Комітету, про що було повідомлено в свій час у пресі.

Було обговорено допомогу українцям в Юґославії, коли вони постраждали в час великого стихійного лиха — землетрусу, в 1969 році. Тоді, як пригадуємо з широких репортажів і докладних та вчасних вісток у щоденнику і тижневику УНСоюзу, що на допомогу жертвам землетрусу ЗУАДК видав чвертьмільйона долярів допомоги. Сліди

(Закінґення на стор. 5)

У світі

АМЕРИКАНСЬКІ ЗНАВЦІ ЗЕМЕЛЬНОГО ПИТАННЯ і переводження аґрарних реформ стверджують, що земельні реформи в республіці Ель Сальвадор увійшли у вирішну і дуже критичну стадію. Колишні землевласники, землі яких розділено між селянами, очевидно, за відповідною винагородою, починають ті землі відбирати силою від малоземельних і безземельних селян, які на них працюють. Коло 17 відсотків розділеної поміж бідняків землі таким чином силою відібрано, а працюючих на ній селян вигнано на вулицю. Рух за відібранням поділеної землі зростає зі зростом виглядів теперішнього правого уряду на перемогу. Американські знавці тих проблем у Ель Сальвадорі пропонують, щоб негайно почати протиакцію й не лише стримати відбирання землі у працюючих на ній і повернення її в руки великих землевласників, але щоб реформи переводити далі. Американці, які повернулися з Ель Сальвадору, стверджують, що власне на аґрарному відтинку вирішиться, хто вийде переможцем. Коли правляча хунта своєю підтримкою великих землевласників відштовхне від себе селянську масу, тоді вона позбавить себе масової людської бази й підтримки, без чого вона тривало не зможе втриматися.

НОВОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ ОН, Хавієра Переза Куеарра, заприсяжено у вівторок, 15-го грудня. Свої обов'язки він перебере 1-го січня 1982 року і виконуватиме їх впродовж п'яти років. Перед заприсяженням відбулося, згідно зі статутом ОН, голосування Генеральної Асамблеї в справі його затвердження. Генеральна Асамблея, як це водиться, прийняла його акламацією без переведення формального голосування. Після заприсяження 61-річний генеральний секретар виголосив програмову промову, в якій в загальних рисах накреслив своє розуміння своїх прав та обов'язків та подав в якому напрямі він розвиватиме свою діяльність. Він сказав, що „докладатиме зусиль для відновлення політичної ролі генерального секретаря". Це був натяк на намір нового секретаря не тягнутися в хвості позицій великодержав, але шукати своєї власної лінії. Та найбільше привернула загальну увагу його нова дефініція прав людини. Він сказав, що „розходження між багатими і убогими народами є найбільш фундаментальним запереченням людських прав". З цього роблять висновок, що новий генеральний секретар присвятить максимум уваги розмовам південь-північ про взаємну допомогу і вирівняння господарських нерівностей.

В РЕСПУБЛІЦІ КОЛУМБІЯ, ПІВДЕННА АМЕРИКА, партизани й терористи розвивають щораз ширшу діяльність. У той самий час відділ партизан виконав збройну акцію в районі Араука над венесуельським кордоном, а два терористи намагалися підложити бомбу під поліційну станицю в Боґоті. Терористка, яка підкладала бомбу під поліційну станицю, спричинила її передвчасний вибух, від якого вона сама загинула, а її товариш поранений. Група партизан, яка хотіла заскочити відділ вояків, натрапила на опір і після короткої виміни вогнем розбіглася, залишаючи на полі сутички чотирьох вбитих. Партизани й терористи належали до тієї самої комуністичної організації, яка називає себе Національна визвольна армія.

З ЖЕНЕВИ НАДХОДЯТЬ ІНФОРМАЦІЇ ПРО перебіг переговорів поміж американською делегацією, очоленою Полем Ніцім, і совєтською — очоленою Квіцінським. Обидві сторони договорилися на початку, що подаватимуть з перебігу переговорів тільки загальникові інформації, не порушуючи деталів і суттєвих справ, а зокрема конфліктів. Обидві делеґації того основного договорення притримуються. Остання сесія конференції відбулася у вівторок, 15-го грудня. На ній порушувано зменшення ракет середнього засягу з атомовими головками в Европі. Такі ракети типу СС-22 совєти вже у великому числі примістили в різних пунктах окупованої ними Европи, особливо в Східній Німеччині, а мериканці у відповідь на це приготовляють приміщення своїх ракет типу Першінґ-2.

В Америці

КАТОЛИЦЬКА ДОПОМОГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ В ЗСА вирішила, не зважаючи на рішення президента Роналда Реґена про здержання достави харчів до Польщі під теперішню пору, далі продовжувати висилати допомогу, головно харчі, для польського населення, беручи під увагу в першу чергу вийнятковий тяжкий господарський стан у тій країні і заклики польського єпископату про допомогу. Більшу кількість харчів було вислано до Польщі в кінці минулого тижня і про це повідомив кореспондентів голова цієї допомогової акції єпископ Едвін Бродерік. Найбільше населення в Польщі потребує таких харчових продуктів, як молоко, очевидно сухе, сир, масло, олива, риж й інші харчі багаті на білки, бо найбільш недоживлені в Польщі діти. Також архиєпископ Вашінґтону Джеймс А. Гикі закликав Уряд і населення до продовження харчової допомоги Польщі.

СТЕНФІЛД ТИРНЕР, ДИРЕКТОР ЦЕНТРАЛЬНОЇ Розвідчої Аґенції під час урядування в Білому Домі президента Джіммі Картера, заявив, що зарядження президента Роналда Реґена для Сі-Ай-Ей у справі внутрішньо-американської діяльности і інфільтрації американських організацій запідозрених в антиамериканській діяльності, може тільки пошкодити, а не допомогти цій аґенції. Тирнер здивований новим зарядженням Адміністрації і твердить, що воно радше деґрадує Сі-Ай-Ей і зводить його ролю до маловажних справ. Крім того, він переконаний, що така постава федерального Уряду йде в розріз з Конституцією ЗСА, яка забезпечує американським громадянам право на свобідну діяльність і вислів думки.

ГРУПА ВЧЕНИХ, ВИСЛАНА ПАПОЮ ІВАНОМ Павлом II до З'єднаних Стейтів Америки для розмов з урядовими особами про можливість виникнення атомової війни, зустрілась 14-го грудня ц. р. з президентом Роналдом Реґеном. Речник цієї групи, д-р Говард Г. Гаєт, директор Гарвардської школи публічного здоров'я, заявив, що Президент є свідомий трагічних наслідків, які можуть постати після такої, навіть обмеженої нуклеарної війни і „він мав повне зрозуміння до наших застережень і турбот інших людей в світі", — заявив д-р Гаєт. Вчені, які розмовляли з президентом Р. Реґеном, є членами понтифікальної академії наук. Крім розмов у Вашінґтоні, група відвідає також Москву, Париж і Лондон і переведе там розмови з офіційними чинниками про цю саму справу.

СТАНОВИЩЕ АМЕРИКАНСЬКИХ ІНДІЯН значно погіршилося в останньому часі, а безробіття серед них зросло аж до 70 відсотків. Причиною такого стану є рецесія і скорочення федеральних фондів для допомоги індіянам. У зв'язку з цим серед індіян поширюється нелеґальна торгівля наркотиками, алкоголем, тютюном й іншими речами, заникає мораль в родинах і поширюються злочини. Лідери індіянського племени Наваго заявили, що вони вибираються до Вашінґтону і мають намір зустрінутись там з президентом Роналдом Реґеном й іншими офіційними особами теперішньої Адміністрації з метою переконати Президента і Конґрес про потребу зміни.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати погляд Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Заперечування людини

Як Александер Солженіцин найвидатніший дисидент з-посеред російських письменників-інтелектуалістів, так Андрей Сахаров найвидатніший з-посеред учених, які стали в опозицію до нестерпного для них диктаторського режиму „марксо-ленінізму". Андрей Сахаров, фізик, член Академії Наук у Москві, став „батьком совєтської ядрової зброї". Проте його заслуг для здвигнення потуги Совєтського Союзу було замало, щоби забезпечити йому життя вільної людини, як тільки він почав виступати в обороні людських прав у тій своїй батьківщині, яка за теперішнього режиму таких прав не визнає. Не визнає не тільки ніяких прав за людиною, але й самої людини, бо людина стала в очах панівної кремлівської олігархії двоноженим створінням, що її обов'язком є слухняно і без слова протесту чи застереження підпорядковуватися всьому тому, що наказує система. Це система оперта на силі війська і поліції з підмурівком тієї ідеології, яка заперечує етику і мораль, пропагує атеїзм і засаду маккіавелізму — „всі засоби добрі, що ведуть до цілі" — з терором, як найпершим і найчастіше уживаним засобом.

Андрей Сахаров усе ж умів тримати зв'язок з міжнародним світом, контактуючись із закордонними журналістами за посередництвом приятелів чи й інколи безпосередньо, при чому ревно допомагала йому його вірна дружина, відома під її дівочим прізвищем Єлена Боннер, колись палка комуністка, поки не переконалася про дійсний зміст і характер комуністичної системи в СССР. Син Єлени Боннер з її першого подружжя, Алексей Семйонов, ухитрився передістатися до Америки. Тут, на церемонії у стейті Монтана, Алексей одружився із Єлисаветою Алєксеєвою, яка перебуває в Москві, — за дозволом американської влади вінчання відбулося у червні минулого року „за посередництвом" — („проксі"). Однак совєтські власті відкинули просьбу Алєксеєвої виїхати до Америки, до чоловіка, при чому почали очорнювати Алєксеєву, як неморальну людину та мотивувати свою відмову на її виїзд, як „риск безпеки", бо мовляв, вона колись, багато років тому, працювала в установі з системи оборони.

Андрей Сахаров і його дружина, вивезені в міжчасі з Москви до міста Ґорький за 250 миль від Москви, 22-го листопада ц. р. розпочали голодний страйк, як протест проти поведення властей супроти їхньої невістки. Совєтські власті, які силою вивезли були Сахарова і його дружину з Москви до Ґорького, так само силою перевезли їх до якогось засекреченого шпиталю і погрожували штучним годуванням. Але у совєтській пресі появилися про це дуже короткі вістки з промовчанням місцевости, де знаходиться цей шпиталь, і який стан здоров'я обоїх Сахарових. Сахаров — лавреат нагороди Нобеля, міжнародна фігура, і тому ця справа наробила багато шуму в усій великій пресі та в усіх міжнародних колах.

Президент Реґен оприлюднив окремий заклик до совєтського уряду, щоби той дав волю і запевнив здоров'я обоїм Сахаровим та дозволив Алєксеєвій виїхати до Америки. Кремлівські володарі рахуються з міжнародною опінією, коли це не перешкоджує їхній імперіялістичній закордонній політиці, і тому в цьому випадку апель президента Реґена та заходи Міжнародної Амнестії й інших міжнародних установ дали позитивний наслідок: Алєксеєвій дозволили на виїзд до ЗСА і на побачення з Сахаровими, які припинили свій голодовий страйк.

Вся ця історія з насильним ламанням голодового страйку члена совєтської Академії Наук й лавреата нагороди Нобеля Сахарова та його дружини, і початкова заборона виїзду Алєксеєвої до її чоловіка в Америці — це стало новими яскравими доказами як в отій імперії на Сході Европи у 80-их роках XX сторіччя заперечується найбільш основні людські права і заперечується людину в людині. І то після підписання Гельсінкських угод, де між іншими постановами, є зобов'язання для всіх 35-ти сигнатарів, між ними Совєтського Союзу, шанувати права людини. У Мадриді все ще продовжується конференція, яка розглядає практичні наслідки Гельсінкського договору — справа Сахарова й Алєксеєвої — це була чудова ілюстрація, як кремлівські володарі розуміють своє договірне зобов'язання і як вони ставляться до людини. Після того, як десятки мільйонів осіб вигинули за час від приходу до влади большевиків, включно з штучно зорганізованою голодовою катастрофою в Україні, знищення ще однієї людини — це ніби „дрібниця". Але шанування людини це не є дрібниця.

Успіх протестів вільного світу і заклику президента Реґена — це ще один доказ і для нас, вільних українців, що треба протестувати проти насильства над нашими земляками в Україні і вимагати звільнення тих, які караються за свою приналежність до української нації.

Михайло Кучер

ТЕХНОЛОГІЯ, ЗАМОЖНІСТЬ ТА ЇЇ ПРОБЛЕМИ

Технологія безоглядно і часто ірраціонально нищить природні багатства землі, залишаючи по собі екологічну пустку. Одночасно зростає продукція фабрик та заводів. Ціна, яку ми платимо за нашу тимчасову заможність, дуже велика. Поступ технології давно випередив духовний розвиток людини і, як наслідок, витворилося нещастя та незадоволення. Індустріяльна революція побільшила відчуття непевности. Винахід нових видів енергії і будівельних матеріялів залишив певну частину природних багатств невикористаними. Це стосується в першу чергу до вугілля. Але ліси і дикі звірята зникають з обличчя землі хутким темпом. Знищення лісів у старовинній Асирії та Вавилоні привело до загину тих великих, на той час цивілізацій. Асирійці винайшли як випалювати цеглу і з ентузіязмом почали грандіозні будівлі та в результаті винищили ліси. Це привело до голоду і занику цивілізації. Імперія інків зникла з інших причин.

Ми знаємо, що античну камінну архітектуру Греції первісно проєктовано для дерева. Але античне грецьке дерево вжито на будівлю кораблів і тільки у XIX сторіччі його замінено металем.

Знищення лісів у басейні Середземного моря привело до ерозії ґрунту і зміни підсоння на гірше. Поважне знищення лісів у ЗСА, Північній Европі та Японії натворило величних шкід, ки вже не можна направити. Це саме відноситься до Совєтського Союзу та України.

В античній Греції бог лісів називався „деус сільванус", країна була вкрита лісами.

Чи може сьогодні людина направляти шкоди, заподіяні знищенням лісів? Ледве. Залишається експлуатація океанів. Досі людина навчилася знищити рибу в океанах, але ще не почала її годувати. Спроби у тому напрямі почалися тільки в Японії.

Людина майже опанувала природу, але наслідки того трагічні. Індустріяльна революція присудила людині жити у великих містах, які знищили її індивідуальність. Людина в полоні в'язниці, яку сама собі побудувала.

Тоді яку будуччину має релігія. Часом кажуть, що релігія перешкода до поступу. Але що таке поступ і куди він веде? Релігії впевняють, що можуть сказати людині про смерть, допомогти перемогти страх перед нею.

Втрата рівноваги поміж релігією та знанням зробила людину нещасливою. Виникла моральна прірва поміж етикою, релігією та фактами щодня. Технологічний поступ — морально невтральний. Чим більший і швидший технологічний поступ, тим більше відчувається „голод" душі. Людина зосередилася на матеріяльному поступові на шкоду моральному. Упадок моралі в минулому знищив цивілізації. Що станеться з нашою?

Людство опинилося у стані кризи, тому що втратило можливість розрізняти добро від зла. Ми опинилися у дегуманізованому світі, який самі собі створили. Світ потребує людське обличчя. Людина відвертається від релігії з тяжким серцем, передбачуючи катастрофу. І знання має також слабі сторони, бо не може відповісти на питання чому живе людина. Знання не може дати собі ради з найбільш важливим питанням буття людини. Знання позбавило людину грішної природи та витворило моральний упадок і страх перед смертю. Знання часом цинічне і не робить різниці поміж добром і злом. Знання, послабивши релігію, витворило моральну порожнечу, яку не може заповнити. Релігія — вроджений інстинкт людини. До релігії ми звертаємося в часі ультимативної кризи, зокрема у випадку смерти. Релігія також допомагає людині зустріти клопоти старшого віку. Можна говорити про малі пенсії для старих, іґнорування, неповагу до них, посилання у відповідні інституції, щоб „не перешкоджали". Робітник страйкує для поліпшення свого економічного становища. Стара людина з такою метою страйкувати не може, бо не має працедавця. Вона ніби існує „на ласці". А це не дуже приємне почуття.

Мораль — це зразок поступування, який вимагається від людини як суспільної істоти. Бути моральним значить перемогти еґоцентризм. Тут вимоги моралі та релігії збігаються.

У нашу добу, як, зрештою, завжди в минулому, прірва поміж молодим і старим поколінням — глибока. Засипати цю прірву, об'єднати два звена одного ланцюга може тільки любов, пошана і визнання вартости кожної особистости. Досвід, його величина та якість — ось чим різняться молоді від старих. Старі мають досвід. Молоді — ні... Старі можуть передати молодим досвід, але молодь часто брутально заперечує досвід старих.

Соціяльна утопія знищила мільйони людей і дала пекло на землі. Сам вираз „утопія" не був знаний античним грекам, але „у" означало „ні", а „топос" місце і в буквальному перекладі означало „немісце", себто „місце, якого нема", уявне місце, порожнеча.

Технологічна революція дала людині багато вільного часу, який невідомо як використати. Тільки творча меншість творить культуру, бо знає як використати час. Теперішня людина навіть боїться вільного часу,

(Закінчення на стор. 6)

Володимир Барагура

Збірка поезій про незнищенність життя

Збірка поезій Світлани Кузьменко „Вічний Простень", що в оформленні Мирона Левицького вийшла в Канаді в 1981 році з маркою Об'єднання Українських Письменників „Слово", вміщує на 61 сторінці невеликого формату (5½" x 7") 53 поезії, мініятюри-перлини, нанизані на спільний літературно-мистецький та ідейний разок.

Основна ідея, яку авторка чітко й консеквентно проводить — це віра в незнищенність життя, у вічно творчий життєдайний корінь, з якого виростають чимраз нові паростки, що проходять на зміну віджилим паґінцям.

Збірка починається тремосом авторки після втрати найближчої й найдорожчої істоти — свого чоловіка. Але це не плач-голосіння, не „надгробне ридання" дружини в відчаю, але непохитна, сповнена оптимізму віра в безсмертність життя, переконання людини, яка зазнала важких ударів долі, що поміж дочасним і потойбічним світом є „вічне єднання", бо „не може бути справжньої розлуки ні з ким, ні з чим, що вже колись було"...(вступна поезія „Безсмертя") та що всім життям відає Боже Провидіння.

Цим рефлексіям, виниклим з причини смерти чоловіка, присвятила авторка десять початкових віршів. Але це ті ж проблеми пронизують і всі інші поезії збірки й вони повторюються в ній у різних варіянтах.

Ця печальна й скорботна, але сповнена віри, надії та християнського вповання на Бога вдовина туга, біль і жаль, стали поетесі наче відбивною дошкою для висловлення її життєвої філософії. Ця філософія поєднує в одну органічну ідейну цілість усі наступні поезії, хоч вони й писані в різний час — між 1952-1981 роками. Це не якась завершена, науково обґрунтована філософічна система глибокодумного мислителя, а міркування сірої людини на теми щоденного людського життя, які, здавалося б, на перший погляд дрібні, неважливі, проте глибинні саме своєю буденністю, бо їх досвідчає кожна людина в тій чи іншій формі на протязі свого земного буття.

Це проблеми життя, призначення людини на світі й таємниця смерти, питання дочасности й вічности („По звичайним, суєтним, земним — ходить вічність" (поезія „Єдність"), взаємовідношення реального й ірраціонального („Світ і вічність — віч-на-віч", поезія „Квітне день"), здібність встановляти ієрархію та пріоритет вартостей, вміння відсівати і переживати те, що деструктивне, відчайне, приголомшуюче, розсброююче і сприймати те, що будуюче, позитивне, сильне („Коли йде з вітром другорядні, — все — значиме в пам'яті лишається найкраще" (вірш без титулу), готовість жити для інших („Варто жити лиш тоді, як живеться для когось. Не для гасел і пишних ідей, не для слави, що блисне і згасне. А для рідних і любих людей, для добра батьківщини" (вірш „Світлосмужечка"), значення любови („Я — це ти, Ти — це я, Ми одно" (поезія „Любов"), усміху, ніжности, лагідности, щирости („Людська щирість — з усіх найдорожчий скарб, Доторк ласкавих рук усміх із щирістю в нім, лагідь в спокійнім лиці... Щастя приносять у дім, Речі маленькі оці"... (поезії „Є на світі багато приваблих оздоб" і „Скільки"...), принада і радість юних літ, вибір правильного життєвого шляху, невідхильність оптимізму („Хтось ловить сонце в безпросвітній млі А іншим завжди, завжди ворон кряче" (поезія „Залежність") й ілюзій у житті, „мрій про крила", надій чекання („В кожнім світлі я бачу змагання У потоці чийогось буття; Вічну мрію, надію, чекання — Життя" („вірш „Вогні"), незбагненність світу, страх перед безділлям і змарнуванням життя в рідному краї, вартість традиції, персоніфікації України в постаті дівчини і хлопця в поезії „На весні полями":

....
І пішли полями хлопець
і дівчина.
Хто то, хто то, мамо?
— Україна, сину.
Та, — що не убити. Та,
яку скорити
Не дадуть нікому її
добрі діти".

Мова збірки зразкова, вірш пливе гладко, безперебійно, стиль лаконічний, думки висловлені ясно і прозоро, ідеї авторки легко доходять до читача й знаходять відзвук у його „Я".

Замикає цей філософічний цикл міркувань сірої людини вірш „Синам", що його можна вважати згущенням, синтезою ідей, світоглядів і поглядів поетеси:

Я знаю: день іде на зміну
ночі.
І працю, що освячує
людей, —
Я вірю: правди всевидючі
очі
Не обійти нікому і ніде.

І як воно б часом не було
Я вірити ніколи не
покину,
Бо вірю в Вас і вірю у
Людину,
І що добро перемагає зло.

МАЙЖЕ 200 БІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ ДЛЯ оборонних цілей були схвалені Сенатом і Палатою Репрезентантів майже при самому кінці цьогорічної сесії Конгресу. Палата Репрезентантів також погодилася подвоїти додаткові приходи членів Палати: вони тепер можуть заробляти 18,200 у річному відношенні, замість раніших 9,100.

К. Крупський

ТРАДИЦІЙНІ „ОЧІ" РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

„The KGB: The Eyes of Russia" by Harry Rositzke, Doubleday & Company, Inc., Garden City, New York, 1981, pp. 295.

III

Про книжку Розіцкого можна було б писати багато, але найкраще таки її перечитати, а головно тим людям, які живучи довший час на волі, так призвичаїлися до свободи, що вже починають призабувати про те, як то було під совєтською владою — і тепер вже готові повірити, що там, звідкіля їм пощастило вирватися, зайшли якісь зміни.

Правда, зміни там є, але тільки в тактиці системи, яка в основному залишилася жорстокою. Доказом цього може послужити те, що робили з Плющем, Григоренком, Морозом та багатьма іншими. І нині далі там продовжують застосовувати ці ж самі методи поступовання до тих, які не є ніякими злочинцями, а тільки мають відвагу виступати проти ганебного обмосковлювання українського народу.

Автор подає деякі факти, про які багато з нас зовсім не знає, а повинні знати хоч ті, які вибираються поїхати у відвідини до Совєтського Союзу. Згідно з інформаціями, отриманими від совєтських агентів, які перейшли на службу декотрих країн Заходу, у Москві є картотека, яка містить імена на приблизно 15 мільйонів чужинців, що живуть в різних країнах Заходу. Ця картотека — індекс включає імена всіх аплікантів на візи для відвідин Совєтського Союзу. В ній є дані не тільки про родину апліканта, але також про нього і його приятелів, про їхню політичну льояльність та інше. Ось чому то совєтські агенти так полюють на популярні в Америці публікації „Ґуз із Ґу?", на телефонічні довідники і т. п. — каже автор (ст. 46-47).

В іншому місці книжки автор представляє організаційну структуру КГБ, яке є поділене на багато відділів. Серед тих відділів є і такий, що завідує справою політичних еміґрантів: придумує всякі трюки для ширення незгоди між еміґрантами і т. п. Також є відділ „мокрых дел", у якому розплановують вбивства політичних провідників на еміґрації.

У відвідувальний суматосі, яку Москва дозволила тільки для своєї власної користи, складається так, що одні їдуть відвідувати, а інші їдуть з інструкціями, або по інструкції. Доказом чого може бути і те, про що свого часу писалось у „Свободі". Відвідувачі посварилися з ріднею, перервали відвідини і виїхали, а це тільки доказує, що Москва уміє посварити навіть близьку родину, а громаду і спільноту, то вже зовсім легко розсварити.

Автор прекрасно зорієнтований у визвольній проблемі українського народу. Про Україну і українців згадує у багатьох місцях книжки. Згадуючи воєнні роки в таборах для втікачів, каже, що центральним заінтересуванням Москви були українці. Одним із багатьох трюків Москви, — пише він, — була висилка агента до Сі-Ай-Ей, який вдавав члена українського спротиву. Усі його дані про себе були так підтасовані, щоб Сі-Ай-Ей на них спокусилось і зробило його зв'язковим, або хоч дорадником в українських справах, „але наші прямі контакти були більше довірочними і тому його видумки не вдалися", — каже автор (ст.101).

Він згадує про кілька випадків, у яких КГБ шантажувало українських втікачів, показуючи їм листи від їхніх рідних в Україні. На сторінці 104-ій автор між іншим пише: „Як НТС (Народний Трудовий Союз, прим. К.К.) так і українська еміґрація становили найбільшу політичну загрозу совєтським провідникам. Найсильніша етнічна меншість Совєтського Союзу давала себе відчути. Український націоналізм був глибоко вкорінений в культурі і мові. Як окремішна держава, Україна була критичною для совєтської безпеки, а нищівний удар німецької окупації, поєднаний з більшим розміром співпраці з німцями, зробив її найбільш нестійким простором Совєтського Союзу. Понад 40,000 бійців українського спротиву вели боротьбу в Карпатах ще в пізніших 1940-их роках".

У розділі книжки п. з. „Ліквідація політичних опонентів", автор спершу описує вбивство Льва Троцького 20-го серпня 1940 року, а відтак описує спробу вбити голову НТС Георгія Околовіча в 1954 році, яка не вдалася, бо вбивник хоч явився перед Околовічем, але признався перед ним в тому, яке завдання доручило йому КГБ.

На сторінці 108-ій автор між іншим пише: „Цілью подібного, якщо і не більшого заінтересування Москви був Степан Бандера найбільш успішний та з харизмою з-поміж українських провідників. Карльсгорст зробив першу спробу вбити Бандеру в часі мого перебування в Мюнхені. Спочатку плянували убити його звичайним пострілом і тому Карльсгорст вибрав високо витренованого вбивника чемпіона майстра стрілу, який роз'їздив по Східній Німеччині в змаганнях стрілання. То був чоловік одружений і мав дев'ятеро дітей.

(Продовження буде)

Богдан Певний

ПРО НЕЙМОВІРНІ ПРИГОДИ ҐЕОРҐІЯ КОСТАКІСА

I

Недовір'я — безпорівняльне досягнення совєтського режиму. Звичайно воно не його винахід, але заслуги піднесення недовір'я до небувалої досконалости совєтській владі не можна відібрати. Ніколи недовір'я не запустило так глибоко коріння у спосіб думання людей, не стало невід'ємним явищем її щоденного життя. У інших умовинах, шляхетний почин Георгія Костакіса вигорнути з-під історичного намулу — односторонности і насильства — забуте творче стремління, можна було тільки вітати з простягненими руками. Інакше сьогодні,— дякуючи понад півстолітньому совєтському „перевихованню", ми ставимо знак питання над усім, що звідтіля, добачуємо у всьому невидиму, всемогучу керуючу руку. Тому, нехай пробачить нам за це Ґеорґій Костакіс, якщо в нього чисті серце і руки!

Георгій Денисович Костакіс народився в Москві 1912 року в заможній грецькій родині торгівця тютюном. Післяреволюційні роки, коли довелося дозрівати молодому Костакісові, не були веселими. Розкуркулена родина не могла його забезпечити відповідною освітою — вищі учбові заклади були для нього недоступні із-за обмеженої квоти дітям непролетарського походження. Він працював механіком на різних випадкових роботах до часу доки, щасливим збігом обставин, він влаштувався на працю у Канадській амбасаді в Москві. Там, на протязі довгих воєнних і післявоєнних років, на становищі дрібного урядовця, Костакіс виробив собі довір'я і, за свідченням працівників, зробив себе незаступимим у складному існуванні чужої, амбасади у совєтській столиці. Протягом цього часу Костакісові пощастило зберегти своє грецьке громадянство, що дало змогу 1977 року еміґрувати до Греції і поселитися в одному з передмість Атен. Це діялося тоді, коли інших грецьких громадян безцеремонно запроторювали в табори на неминучу загладу, не згадуючи вже тих, які мали зв'язки з чужинецькими дипломатами. Вже ці факти, самі по собі, сіють зерно недовір'я, — а вони лише початок неймовірних пригод Ґеорґія Костакіса!

Десь, ще у 1930 роках Костакіс почав захоплюватися мистецтвом. Не маючи особливого таланту, він став колекціонером мистецьких об'єктів: срібла, порцеляни, картин голляндських майстрів XVI і XVII століть. До кінця Другої світової війни Костакісу не доводилося ближче познайомитися з модерним мистецтвом нашого століття. Тут, знову, черговий розвиток неймовірних пригод Георгія Костакіса, подиктований збігом обставин. Десь, відразу після війни, хтось показав Костакісові абстрактну картину Ольги Розанової, однієї з представниць ліквідованого мистецького авангарду. Він був приголомшений враженням. „Я був засліплений горючими барвами цієї невідомої мені праці, такої іншої від усього, що я бачив раніше, — згадує Костакіс. Він почав наполегливо шукати предметів свого нового відкриття. Нове Костакісове захоплення, в післявоєнних умовах совєтської дійсности, несло за собою не лише непоборні труднощі, але було небезпечним для звичайної, смертної совєтської людини. Це був явний виклик мистецькій політиці партії і уряду. Підтримка мистецтв авангарду совєтським режимом на світанку Жовтневої революції 1917 року давно була опрокинена і засуджена, пройшовши етап антагонізму, спротиву і нищення.

У 1940 і 1950 роках, коли Костакіс остаточно рішив присвятитись колекціонуванню мистецьких об'єктів, створених у 1910-30 роках, виключення усіх проявів абстрактного мистецтва було офіційною політикою, більшість мистців модерного мистецтва вже не жила, а ці, що оціліли були змушені животіти у гіркій і незавидній ізоляції. Велика частина їхньої творчости була знищена, загублена, захована або забута. Цілому розділові історії мистецтва загрожувало безмилосердне забуття. Тому дехто зі західних спостерігачів і знавців підсовєтського мистецтва ставить під сумнів факт, як новітньому „археологові" Костакісові пощастило без підтримки уряду „розкопати" ліквідований авангард, не натрапивши на особливі труднощі? Це вагання скріплює ще одно питання — звідкіля у Костакіса, дрібного урядовця амбасади з незавидною платнею, знайшлося стільки грошей для фінансування своєї складної затії? Кажуть, щоб зібрати в Америці подібну колекцію мистецьких творів, треба щонаймні мати 20,000 доларів місячно.

Найбільше інтриґуючим питанням вчинків совєтського режиму: чому Костакісові дозволено вивезти на Захід понад 1,200 зібраних ним об'єктів, одної п'ятої його колекції засудженого совєтами авангарду? Правда, Костакіс твердить, що перед рішенням еміґрувати на Захід, 1977 року, він був змушений подарувати Третяковській галерії в Москві львину частину своєї збірки. Щодо вияснення масового накопичення мистецьких об'єктів, Костакіс вияснює, що вже на початках колекціонування йому вдалось зустріти кількох мистців ери авангарду, або людей з ними посвоячених, які допомогли його задумові. серед них був мистець Олександр Родченко і його дружина Варвара Степанова, які стали його близькими приятелями. Зневірений інтелектуальним кліматом пізніх 1920 і 1930 років, Родченко, буцімто, був заскочений і здивований зацікавленням творчістю його раннього періоду і подарував або продав Костакісові дещо зі ще збереженого.

Згодом, 1949 року в Москві, Костакіс зустрів „батька" конструктивізму Володимира Татліна, який не тільки продав йому декілька своїх робіт, але у розмовах з ним вияснив і допоміг зрозуміти основи віталізму, ідеалізму і суперництва — характерних післяреволюційній добі. Одночасно Костакіс, серед багатьох інших, був знайомим з мистцями Іваном Клюном і Іваном Кудряшевим. Костакіс придбав у родин і приятелів мистців — понад 1,000 акварель родини Екстер, олії і акварелі Клюна, олії, скечі, проєкти театральних декорацій і костюмів Попової, праці Олексія Бабічева, у вдови по ньому, і багато іншого. Він збирав не лише мистецькі твори, але все, що мало якенебудь відношення до періоду дії авангарду під совєтським режимом, розвитку його новаторського духа, зростання його окремих особистостей, відношення його до нової совєтської системи. У своїй збірці Костакіс відтворив панораму злету і загибелі мистецтва двох десятиліть, при чому не поминув найменшого прояву творчости, не лише важких і відомих, а навіть тих, на перший погляд, малих і непомітних.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА „СОЮЗІВЦІ" В ДНЯХ ВІД 8-го до 12-го ЧЕРВНЯ 1981 РОКУ

(1)

ПЕРШИЙ ДЕНЬ НАРАД

(Понеділок, 8-го червня 1981 року)

Наради почалися в понеділок, 8-го червня 1981 р., о год. 10.00 рано у великій залі павільйону „Веселка". Їх попередила коротка і традиційна церемонія на пошану патрона УНС Тараса Шевченка біля його пам'ятника. Після короткого вступного слова головного предсідника д-ра Івана Флиса, покладено квіти біля пам'ятника Поета, а проф. д-р Ярослав Падох відповідними словами вшанував 120-річчя з дня смерти Тараса Шевченка, закликаючи при тому всіх членів Головного Уряду до єдиномислія. Відспівано також український і американський національні гимни. Цю коротку церемонію закінчила головна радна Текля Мороз, прорецитувавши уривок з вірша „Юродивий".

В нарадах взяли участь:

Головні екзекутивні урядовці:

Д-р Іван Флис — головний предсідник, д-р Мирон Куропась — заступник головного предсідника, сен. Павло Юзик — головний директор для Канади, Марія Душник — заступниця головного предсідника, Володимир Сохан — головний секретар, Уляна М. Дячук — головний касир, Василь Оріховський — головний організатор.

Головні контролери:

Д-р Богдан Футей (Клівленд), проф. Іван Телюк (Ню Гейвен), о. митрат Степан Біляк (Філядельфія), д-р Богдан Гнатюк (Філядельфія), мгр Іван Геврик (Вінніпеґ).

Головні радні:

Інж. Анатолій Дорошенко (Вісконсин), Текля Мороз (Монтреал), Андрій Джула (Піттсбурґ), д-р Аскольд Лозинський (Ню Йорк), проф. Тарас Шмагала (Клівленд), Анна Гарас (Бетлегем), Галина Олек (Чікаґо), Василь Дідюк (Торонто), Іван Одежинський (Філядельфія), інж. Мирослав Кальба (Кольорадо), Микола Хоманчук (Ню Йорк), Роман Куропась (Воррен, Мічіґен), Михайло Сорока (Палатайн, Іллиной), Євген Репета (Детройт).

Головний редактор „Свободи":
Зенон Снилик

Почесні члени Головного Уряду (з дорадчим голосом):

Марія Чучман, Інж. Степан Куропась, д-р Ярослав Падох, Ґеновефа Жеребняк, д-р Анна Чопик, Богдан Зорич, Володимир Запаранюк.

Почесний член УНС, кол. головний предсідник УНС:
Йосип Лисогір

Редактор-емерит:

Антін Драган

(На нарадах річного засідання була приявна секретарка Організаційного Відділу Головної Канцелярії УНСоюзу Марія Савчак, яку заанґажував головний секретар Володимир Сохан, за згодою Головного Екзекутивного Комітету, для протоколування цих нарад. Відповідальним за цей протокол та його проголошення в щоденнику „Свобода" залишається головний секретар Володимир Сохан).

1. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Наради відкрив головний предсідник. Він привітав присутніх і попросив о. митрата Степана Біляка провести молитву, щоб Господь Бог поблагословив ці наради.

о. Степан Біляк провів молитву: Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа — Милосердний Боже, Отче і Господи! Дай нам бажати всім серцем тільки того, що потребує від нас Твоя Свята Воля. У всякому ділі дай нам шукати перш усього сповнення Твоїх святих заповідей. Настав нас на Твою праведну путь і навчи нас у всякій роботі бути послідовними та витривалими і виконувати її на славу Твою. Створи наше життя таким, щоб ми могли робити все з волі Твоєї. Пошли нам Духа Святого, щоб керував нашими нарадами, щоб усі наші постанови були на добро нашої великої Союзової Родини. На всіх стежках життя нашого підтримуй наші слабі сили, охорони нас від лукавої спокуси і поблагослови на все добре, щоб і словами уст наших і всіми ділами нашими ми прославляли Святе Ім'я Твоє, Бога Великого, для нас людей Милосердного Отця і Сина і Святого Духа, нині і повсякчас і на віки вічні — Амінь! Во Ім'я Отця і Сина і Святого Духа — Амінь!

Після молитви, **головний предсідник д-р Іван О. Флис** виголосив своє вступне слово:

„Високоповажані Головні Урядовці Українського Народного Союзу — Дорогі Пані і Панове! Сердечно вітаю Вас на цих чергових, звичайних Річних Нарадах Головного Уряду Українського Народного Союзу, що є останніми в нашій чотирорічній каденції 29-ої Конвенції УНСоюзу, що відбулася в травні 1978 року в Піттсбурґу та на якій нас обрано на наші теперішні пости, та перед 30-ою Конвенцією, що відбудеться в травні 1982 року в Рочестері.

Відкриваючи формально ці наші Річні Наради, згадаю тільки коротко про загальну ситуацію, в якій вони відбуваються. Цю ситуацію віддзеркалюють наші звіти. Очевидно, що ці звіти ще будуть предметом нашої уваги та наших дебат і рішень, але вони вже тепер, на початку наших нарад, підказують нам те, що найбільше на потребу нашим нарадам, а це повсякчасної свідомости завдань і обов'язків головного урядовця УНСоюзу, для якого добро цієї установи повинно бути найвищим законом, бо воно завжди в історії було і є сьогодні добром нашої громади і нашого народу.

На початку наших нарад згадаймо традиційно тих наших членів, які у звітовому часі відійшли від нас у вічність — їх було 950. Між ними 12 найбільших наших трудовиків-секретарів, бувший головний контролер д-р Михайло Данилюк, а на два тижні перед нашими нарадами до них долучився і один із найвидатніших союзовців, довголітній головний контролер, а від 10-ти років заслужено почесний член Головного Уряду — Іван Василь Іванчук. Світла пам'ять про них назавжди збережеться в анналах Українського Народного Союзу, а тут вшануймо їх одною хвилиною тихої молитви...

Відкриваючи ці наші Річні Наради, бажаю Вам усім повного успіху та приємного побуту на цій нашій оселі.

2. ПРИЙНЯТТЯ ПОРЯДКУ НАРАД

Після вступного слова головний предсідник заявив, що всі члени Головного Уряду мають перед собою порядок нарад і попросив давати свої заваги або внески до нього.

Д-р Богдан Футей попросив, щоб перед прийняттям порядку нарад злеґалізувати Річне Засідання, бо згідно зі статутом УНС, Річні Наради Головного Уряду мають відбуватися у місяці травні. З огляду на це, він поставив внесок, який піддержав д-р Мирон Куропась, щоб це засідання було повноправне, помимо того, що воно відбувається в місяці червні, а не в травні, як цього вимагає статут. Внесок д-ра Б. Футея прийнято одноголосно.

В дальшому д-р Б. Футей порушив справу стану здоров'я головного предсідника. Підкреслив, що він, як член Головного Уряду УНСоюзу, хотів би впевнитися у працездатності головного предсідника. Згідно зі статутом УНСоюзу, у випадку непрацездатности головного предсідника з причини хвороби, чи інших перешкод, його обов'язки перебирає заступник головного предсідника. Екзекутива УНСоюзу повинна вияснити членам Головного Уряду справу недуги головного предсідника, бо вони є леґально і морально відповідальні перед членами УНСоюзу. Запитався, чи це не було б на місці, якщо б перед початком нарад члени Головного Уряду могли побачити лікарське свідоцтво про стан здоров'я головного предсідника, тобто, чи він є здібний проводити цими нарадами і чи він може вернутися до тих функцій, які він сповняв перед його недугою. Це повинно бути тут вияснене, бо, на його думку, цілий Головний Уряд наражує себе на певну леґальну відповідальність. Він ще раз повторив, що цю справу повинна докладно вияснити членам Головного Уряду Екзекутива УНС, а теж повинно бути лікарське свідоцтво про дальшу працездатність головного предсідника, тобто, чи він може сповняти свої обов'язки, чи їх повинен виконувати тепер заступник головного предсідника.

Мгр Іван Геврик, головний контролер, ствердив, що головний предсідник подав порядок нарад, над яким можна дискутувати і який треба прийняти. Сам факт, що д-р Іван Флис є присутній на нарадах і ними проводить вказує на те, що він може ними проводити. Він поставив внесок, щоб порядок нарад прийняти без змін.

Д-р Богдан Гнатюк заявив, що йому особисто є дуже прикро, що д-р Б. Футей поставив такий внесок. На його думку, це не по людському ставити такий внесок; замість того, щоб радіти, що предсідник є на нарадах і ними проводить, то від нього вимагається лікарського свідоцтва. Звернувся до д-ра Футея, щоб він свій внесок відтягнув, щоб не появився у протоколі, бо було б соромно перед громадою і членством за такі вимоги, які поставив д-р Футей. Навів деякі історичні факти, пр. хронічну недугу президента Америки Рузвельта, чи останню недугу президента Регана, де нікому навіть на думку не приходило ставити вимогу, щоб провід державою перебирав один чи другий заступник президента. Державою проводив президент з шпитального ліжка. Він ще раз апелював до д-ра Футея, щоб він відтягнув свій внесок. При цьому зазначив, що нікому не є відоме його майбутнє, тому треба усім мати більшої крихітку християнської моралі.

Проф. Тарас Шмагала, подібно як його передбесідник, д-р Гнатюк, сказав, що ніякого лікарського свідоцтва не потрібно, бо президент є присутній на нарадах і ними проводить. На залі нарад є присутні деякі особи, які більше потребують лікарського свідоцтва і ніхто їх про таке свідоцтво не запитує, ані не квестіонує їхньої присутности на нарадах. Тому особа, яка поставила той внесок, повинна б його відтягнути.

Євген Репета ствердив, що внесок д-ра Б. Футея деякі присутні прийняли надто емоційно. Слова д-ра Футея не були без певної рації, бо коли предсідник був поважніше захворів, то тепер, повертаючись до праці, він мусить представити лікарську посвідку, що він є здібний свою працю виконувати. Коли останньо президент Америки був хворий, то його лікарі публічно стверджували, коли він зможе повернутися до праці. Тому, на його думку, цю справу треба брати холоднокровно, бо таке лікарське ствердження є конечне для добра УНСоюзу.

Д-р Мирон Куропась заявив, що коли головний предсідник є присутній на нарадах і ними проводить, то не потрібно ще одного окремого лікарського ствердження, що він є здібний брати участь в нарадах і тому дискусію на ту тему треба закінчити. Був поставлений внесок на прийняття порядку нарад і над цим внеском треба дискутувати. Внесок був поставив мгр Геврик, а піддержав д-р М. Куропась.

Головний предсідник д-р І. Флис зарядив голосування над прийняттям порядку нарад, яке у вислідi дало — 19 голосували за прийняттям порядку нарад, 3 голосували проти прийняття. Порядок нарад прийнято, як слідує:

ПОРЯДОК НАРАД

1. Відкриття засідання.
2. Прийняття порядку нарад.
3. Затвердження протоколу з попереднього Річного Засідання.
4. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету.
5. Звіти головних радних.
6. Звіт головного редактора „Свободи".
7. Звіт управителя „Союзівки".
8. Звіти членів Головної Контрольної Комісії.
9. Звіт Головної Контрольної Комісії.
10. Слово почесних членів Головного Уряду.
11. Запити до звітів і відповіді.
11а. Дискусія над звітами.
12. Прийняття звітів.
13. Звіт Джеймса Балу (вівторок по полудні).
14. Членство УНСоюзу в УККА.
15. Звіт актуарія Сема Урди.
16. Звіти Комісій Річного Засідання.
17. Затвердження бюджету.
18. Схвалення резолюцій і рекомендацій.
19. Різні справи, які можуть бути предложені цьому засіданню.
20. Закриття Річного Засідання.

Головний Уряд УНСоюзу 1978-1982. Сидять (зліва): головний організатор Василь Оріховський, головний касир Уляна Дячук, головний секретар Володимир Сохан, головний директор УНС в Канаді сен. Павло Юзик, заступник гол. предсідника Мирон Куропась, головний предсідник Іван Флис, заступниця гол. предсідника Марія Душник і головні контролери: Богдан Футей, Іван Геврик, Іван Телюк, Богдан Гнатюк і о. митрат Степан Біляк. Стоять головні радні (зліва): Роман Куропась, Мирослав Кальба, Микола Хоманчук, Михайло Сорока, Тарас Шмагала, Анатолій Дорошенко, Галина Олек, Василь Дідюк, Анна Гарас, Євген Репета, Аскольд Лозинський, Андрій Джула і Текля Мороз.

Головний предсідник попросив головного секретаря Володимира Сохана, щоб він відчитав склад поодиноких Комісій як слідує:

Стипендійна Комісія:

У її склад входять всі члени Головного Екзекутивного Комітету, головні контролери: д-р Богдан Футей і д-р Богдан Гнатюк, головні радні: інж. Анатолій Дорошенко і проф. Тарас Шмагала. Від Комісії Молоді: д-р Аскольд Лозинський.

Організаційна Комісія:

Ця Комісія працюватиме під час нарад. До Комісії входять: Василь Оріховський, Василь Дідюк, мгр Іван Геврик, д-р Ярослав Падох, Богдан Зорич, Микола Хоманчук, Іван Одежинський, Анна Гарас і Михайло Сорока.

Комісія Жіночих Справ:

До Комісії входять: Марія Душник (голова), Анна Гарас, Галина Олек, Ґеновефа Жеребняк, д-р Анна Чопик, Марія Чучман, Текля Мороз і Уляна Дячук.

Комісія Молоді:

До Комісії входять: д-р Богдан Футей, проф. Тарас Шмагала, інж. Анатолій Дорошенко, д-р Аскольд Лозинський, Роман Куропась, Текля Мороз, Василь Дідюк.

Культурна Комісія:

До Комісії входять всі чотири члени Екзекутиви, які працюють в Головній Канцелярії, головний редактор „Свободи", д-р Богдан Гнатюк, проф. Іван Телюк, мгр Іван Геврик, д-р Ярослав Падох, ред. Антін Драган і в міру потреби, представники українських наукових установ.

Комісія Преси і Публічних Зв'язків:

До Комісії входять: д-р Іван Флис, сен. Павло Юзик, Марія Душник, Галина Олек, Василь Дідюк, інж. Степан Куропась, д-р Анна Чопик, ред. Антін Драган.

Комісія Канадських Справ:

До Комісії входять: сен. Павло Юзик, мгр Іван Геврик, Василь Дідюк, Текля Мороз, Богдан Зорич, Марія Чучман, д-р Іван Флис, Уляна Дячук.

Комісія для старших віком союзовців:

До цієї Комісії входять всі почесні члени Головного Уряду УНСоюзу: Роман Слободян (неприсутній на нарадах), Марія Чучман, Володимир Дідик (неприсутній на нарадах), інж. Степан Куропась, д-р Ярослав Падох, Йосип Лисогір — почесний член УНСоюзу, кол. головний предсідник УНС, Ґеновефа Жеребняк, д-р Анна Чопик, Богдан Зорич, Володимир Запаранюк та Антін Драган — редактор-емерит.

Фінансова Комісія:

До Комісії входять: Уляна Дячук, проф. Іван Телюк, д-р Богдан Гнатюк, проф. Тарас Шмагала, мгр Іван Геврик, Роман Куропась, Йосип Лисогір, Ґеновефа Жеребняк, Євген Репета, Микола Хоманчук та інж. Мирослав Кальба.

Спортова Комісія:

До Комісії входять: Андрій Джула, Галина Олек, Марія Душник, Михайло Сорока, інж. Анатолій Дорошенко, Роман Куропась, Текля Мороз.

Резолюційна Комісія:

До Комісії входять: д-р Богдан Гнатюк, проф. Іван Телюк, о. митрат Степан Біляк, д-р Аскольд Лозинський, сен. Павло Юзик, ред. Антін Драган.

Проф. Іван Телюк запропонував, щоб на місце тих членів, які відійшли з деяких Комісій, номінувати інших. До Культурної Комісії зголосилися д-р Мирон Куропась і д-р Богдан Футей, що приявні одобрили.

Роман Куропась запропонував вислати телеграму з побажаннями видужання важко хворому почесному членові Головного Уряду УНС, Володимирові Дідикові, від учасників нарад з таким текстом: „Річні Наради Головного Уряду УНС вітають Вас, Пане Дідик, своїм найкращим привітом. Ваш вклад праці для УНС залишиться приміром для других. Будьте сильні духом. Наради Головного Уряду УНС — „Союзівка", 8-го червня 1981 р."

На пропозицію **д-ра Ярослава Падоха**, оплесками привітано о. митрата Степана Біляка з його вибором на голову Православної Консисторії в Бавнд Бруку.

Марія Чучман запропонувала вислати співчуття вдові і родині по бл. п. Іванові В. Іванчукові. Доручено Романові Куропасеві зайнятися цим і вислати обидві телеграми.

3. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОТОКОЛУ З ПОПЕРЕДНІХ РІЧНИХ НАРАД

Йосип Лисогір порушив справу його титулу, яка, на його думку, була зле представлена у протоколі минулорічних нарад. Він підкреслив, що його титул не є „почесний член Головного Уряду".

Д-р І. Флис вияснив, що Контрольна Комісія перевірила справу його титулу і подала до відома, що він має титул „почесного голови". Такого титулу не передбачає статут УНС. Однак, на Конвенції він дістав такий титул, але не є відомо, які є получені з цим привілеї. Запропонував, щоб Йосипові Лисогорові дати цей титул, як теж усі привілеї, які прислуговують почесним членам Головного Уряду аж до часу наступної Конвенції, яка повинна б наладнати цю справу статутово.

Й. Лисогір не хотів погодитися на це, щоб Головний Уряд рішав ще раз про справу, яку вже вирішила Конвенція, щоб вибрала його на почесного члена УНСоюзу, як живучого бувшого предсідника. Цього не затверджує Головний Уряд, лиш Конвенція. Але, коли Головний Уряд хоче ще щось додати, то він є згідний з тим і це є щось іншого.

Головний предсідник попросив голову Контрольної Комісії, щоб дав вияснення в тій справі.

Д-р Б. Футей подав до відома, що Контрольна Комісія перевірила цю справя під час піврічної контролі в днях 18 і 19 вересня 1980 р., згідно з рішенням Головного Уряду. Вони перевірили протокол 29-ої Конвенції та звукозапис на магнетофонній стрічці з нарад Конвенції відносно номінації і вибору Йосипа Лисогора на почесний пост і ствердила наступне: На магнетофонній стрічці і так само у протоколі пропозиція номінації Й. Лисогора, що її відчитав голова Головної Контрольної Комісії мгр Іван Геврик, звучала дослівно так:

„Вельмишановний і Дорогий Пане Предсіднику!

За Вашу довголітню працю для УНСоюзу, за Ваш труд на пості предсідника, за Вашу велику заслугу будови нашого хмаросягу, за репрезентацію УНС у Конгресовому Комітету і Світовому Конґресі Вільних Українців, я пропоную від імені Контрольної Комісії Світлій Конвенції іменувати Вас почесним членом УНСоюзу, як живучого президента УНСоюзу.

Ми віримо, що відходячи на заслужену емеритуру, Ви по своїй змозі дальше будете працювати для УНСоюзу.

Для Вас і Вашої Достойної Дружини, пані Лисогір, бажаємо многих і щасливих літ".

Після одноголосного затвердження цієї номінації через акламацію, Йосип Лисогір, приймаючи номінацію на цей почесний пост, заявив:

„Почесного члена я приймаю і дякую Вам дуже й, як буде можливе робити щось для добра Українського Народного Союзу, то, будьте певні, я буду робити".

Ця заява Йосипа Лисогора записана так само на магнетофонній стрічці та в протоколі 29-ої Конвенції УНСоюзу.

Далі слідують підписи всіх членів Головної Контрольної Комісії УНСоюзу.

Мгр І. Геврик ствердив, що може він і зробив помилку, пропонуючи на Конвенції титул, якого статут не передбачає, але його інтенцією було, щоб Й. Лисогір одержав титул почесного предсідника УНСоюзу. Завважив, що коли зроблено вимок і номіновано редактора-емерита Антона Драгана почесним членом Головного Уряду УНС, то можна дати титул почесного предсідника Й. Лисогорові. Запропонував, щоб Й. Лисогір і д-р І. Флис подали собі руки і щоб настала згода між ними.

Інж. Степан Куропась завважив, що Конвенція надала такий титул, якого не могла надавати, бо статут УНСоюзу такого титулу не передбачає. Статут не передбачає живучих почесних голів, бо є почесні містоголови живучі, почесні контролери живучі, почесні радні живучі.

Д-р І. Флис заявив, що Головний Уряд може давати привілеї на час своєї каденції, а наступна Конвенція нехай рішає, чи Головний Уряд поправить, чи дати йому додатковий титул.

Уляна Дячук запропонувала, щоб Головний Уряд признав і затвердив Й. Лисогорові всі права і привілеї почесних членів Головного Уряду. Заряджено голосування — внесок прийнято одноголосно.

Д-р Б. Футей вияснив, що редактор-емерит не є почесним членом Головного Уряду УНС, як це було тут сказано, а є тільки на правах почесних членів Головного Уряду УНС.

Інж. С. Куропась запитався, чому в попередньому протоколі скорочено, **чи сцензуровано** його слова. Він тоді багато говорив, а **поміщено мало.**

Проф. Іван Телюк підкреслив, що в протоколах треба поміщувати **тільки суттєві справи** — не можна писати всього, що хто **говорив, бо тоді протокол буде безмежно** довгий.

Уляна Дячук дала **внесок,** щоб протокол прийняти. **Протокол прийнято** одноголосно.

Перерва на обід.

ПОНЕДІЛОК — ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ
год. 2.00 по полудні

Сесію відкрив **головний предсідник** — подав, що тепер, згідно з **порядком нарад, буде** звітування членів Головного Уряду. **Провід засіданням** передав заступникові головного **предсідника д-рові** Миронові Куропасеві.

Перед тим, **поки приступлено** до звітування, інж. Степан Куропась **заповів, що в четвер,** 11-го червня ц. р. у вечірніх годинах відбудеться традиційний бенкет — в цьому році він відбуватиметься під гаслом „солідарности".

Уляна Дячук подала до відома присутніх, що з Ню Йорку наспіла вістка, що помер о. д-р Володимир Ґавліч, парох церкви св. Юра в Ню Йорку. Вона запропонувала вислати до парафії кондоленційну телеграму, текст якої приготовив ред. Зенон Снилик:

„Головний Уряд УНСоюзу, що зібрався на Союзівці на свої річні наради, висловлює свій глибокий жаль з приводу смерти о. д-ра Володимира Ґавліча, члена нашої організації і одного з найбільш респектованих українських священиків, а при тому передає вислови щиросердечного співчуття братам і сестрам Чину св. Василія Великого, священикам і вірним, котрим він служив по обох боках океану. Головні Урядовці Українського Народного Союзу."

Таку саму телеграму вислано до о. Патрикія Пащака, протоігумена ОО. Василіян.

Роман Куропась відчитав текст кондоленційної телеграми до вдови по бл. п. Іванові В. Іванчукові:

„Дорога Пані Іванчук! Просимо прийняти від нас сердечні співчуття з приводу смерти Вашого Дорогого Чоловіка і нашого відданого Союзовця. Його любов і відданість залишаться на довго у нашій пам'яті. Вічна Йому Пам'ять! Головний Уряд УНСоюзу."

4. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ІВАНА О. ФЛИСА

Я гордий з того, що можу скласти звіт за повний рік діяння поодиноких департаментів Українського Народного Союзу, над якими головний предсідник має юрисдикцію.

Маємо досягнення, що ними можемо оправдано пишатися, але маємо також невдачі, за які ми співвідповідальні. Проте, ми мусимо дальше перемагати наші недотягнення, щоб досягнути наші цілі на довшу мету.

УНСоюз мав у 1980-му році свої плюси і мінуси, деякі з них я відмічую в цьому звіті для Вашої інформації.

Річні звіти всіх членів Головного Уряду говорять про події 1980 -го року, які відносяться до УНСоюзу. Це рік основного поступу у фінансовій і братській ділянках. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету є нічим іншим, як звітом керування справами Союзу за минулий рік, а Ви оцінюйте, чи це керування було успішне у своїй місії служити нашим членам і громаді.

Рекордовий і Фінансовий департаменти

Було б трудно знайти причини для невдоволення з діяльности Рекордового і Фінансового департаментів. Згадані департаменти працюють найбільш задовільно. Подрібні інформації про оба ці департаменти знайдете у звітах Володимира Сохана, головного секретаря, та Уляни М. Дячук, головного касира.

Організаційний департамент

Проблеми нашого Організаційного департаменту постійно збільшуються з багатьох причин, які — я впевнений — будуть дбайливо продискутовані на цих наших Річних нарадах. Результати наших організаційних зусиль в 1980-му році не є такі, яких ми сподівались, але які не здійснились. В 1980-му році ми мали втрату 1,750 активних членів та 1,261 в загальному членстві. Надіймося, що в цьому передконвенційному році наші поновлені організаційні зусилля зменшать втрату в членстві.

З гордістю звітую, що чотири Окружні Комітети виконали, а то й перевиконали свої членські квоти, іменно: Окружні Комітети в Аллентавні, Боффало, Шамокіні і Вілкс-Бері. Ці відносно малі Окружні Комітети зорганізували разом 302 члени, себто 13.5% усіх нових членів. Наша щира подяка кожному поодинокому організаторові, що взяв участь у цьому організаційному зусиллі. В додатку наших десять найбільш активних організаторів потрапили вписати по 25 або більше членів, а один з них досягнув дуже замітну мету, зорганізувавши 40 членів. П'ять відділових організаторів здобули від 20 до 24 членів і потребували докласти ще дещо більше зусиль, щоб здобути по 25 нових членів. Було 42 організатори, які здобули по 10 до 20 нових членів і дальших 11 таких, які приєднали по 10 нових членів. Імена цих організаторів подані в звіті головного організатора Василя Оріховського.

В намаганні допомогти Організаційному департаментові ми найняли послуги п. Джеймса А. Белю з фірми його імени. Пан Белю запрошений до виступу перед цим зібранням і він буде тут у вівторок, 9-го червня, щоб скласти свій звіт та обговорити його розгалуження. В додатку та за згодою цілого Головного Уряду на останньому річному засіданні ми також найняли послуги п. Славка Новицького, щоб випродукував для УНСоюзу два фільми: один, який спеціяльно виявляє користі із забезпечення в нашому Союзі та який буде використовуваний для пропаґандивних цілей, а другий про досягнення українців в Америці та УНСоюз. Фільмування буде завершене в жовтні цього року і фільми будуть готові до показу на початку 1982-го року.

„Свобода" і „Український Тижневик"

Протягом 1980-го року ми мали деякі зміни в нашому редакційному складі. Зенон Снилик, який був завідуючим редактором „Українського Тижневика", на минулому Річному засіданні був обраний на головного редактора „Свободи", до редакції якої тепер належать: Володимир Левенець, Любов Коленська, Людмила Волянська, Ярослав Гайвас, Тамара Карлашинець, як також Володимир Душник на базі неповного часу.

В 1980-му році доповнено редакцію „Українського Тижневика", в склад якої тепер входять: Романа Сохан-Гадзевич є редактором, а Іка Кознарська-Касанова і Юрій Б. Зарицький є співредакторами.

Більш подрібний звіт про „Свободу" і „Український Тижневик" подадуть до Вашого обміркування головний редактор „Свободи" Зенон Снилик" і редактор „Українського Тижневика" Романа Гадзевич.

Жаден звіт „Свободи" не був би повний без згадки про фінансовий тягар, який вона кладе на наш Союз. На покриття видатків, зв'язаних з публікацією „Свободи" і „Українського Тижневика", з каси УНСоюзу виплачено суму $451,000, що є на $43,000 більше від суми, виплаченої на ту ціль попереднього року. Із повної суми $451,000 тільки приблизно $75,000 зібрано від наших членів. В квітні 1981 р. Екзекутивний Комітет рішив піднести передплату від не-членів , до $40 річно, що віддзеркалює збільшення коштів видання. Цілий Головний Уряд на цьому засіданні повинен обміркувати справу підвищення передплати від членів УНС, щоб представити цю справу найближчій Конвенції. Головний касир дасть повний звіт про фінансовий стан „Свободи".

Союзівка

У праці Союзівки в 1980-му році не було більших змін. Дещо підвищено ціни, щоб покрити збільшені кошти ведення та харчування продуктів, спричинені інфляцією.

Для перевірки правильности книговедення, виконування внутрішного нагляду та для обміркування біжучих проблем роблено неочікувані відвідини. Зроблено несподівану перевірку готівки з кінцем року і все знайдено в порядку. Наш управитель п. Володимир Квас плянує відійти на пенсію і ми пошукуємо його наслідника, але досі без успіху. Сподіємось, що до того часу, як він остаточно схоче відійти, нам пощастить заанґажувати нового управителя на його місце. Тепер він погодився залишитись аж до підшукання нового управителя.

Під час літнього сезону минулого року УНСоюз влаштував хлоп'ячий і дівочий табори, тенісовий табір, курси танців, як також Українознавчі курси. Всі вони були досить популярні серед молоді УНСоюзу.

Фінансовий звіт Союзівки подасть головний касир Уляна М. Дячук.

Корпорація Дому УНСоюзу

Головний предсідник здає звіт також про стан і ведення Дому УНСоюзу. Управління будинком проходило гладко і без багатьох змін. Управителем будинку є Олександер Благітка,а завідуючим (суперінтендентом) є Сем Куфта. В додатку заанґажовано достатню кількість працівників, щоб їм допомагати.

В грудні 1980 р. ми винаймили східню частину партеру на ресторан. Але власник ресторану зустрів ряд труднощів в заходах, щоб одержати необхідні дозволи і ліцензії і тому ресторан ще не діє. Його відкриття передбачається на липень цього року.

На 9-му поверсі Бюро перепису населення ЗСА звільнило в жовтні 1980 своє приміщення на 16,000 квадратних стіп. Це звільнене місце винаймлено так:

Teh-Tung Steamship (N.Y.) Lines .... 4,983 sq.ft.
Gdynia America Steamship Lines .... 2,937 sq.ft.
Group Services Administrators, Inc. .... 7,813 sq.ft.

10-ий поверх був порожній від кінця 1979-го року. Тепер його винаймили:

Financial Information Issuing Co. Inc. .... 6,780 sq.ft.
M.S. Wien & Co. .... 2,498 sq.ft.
Herzog, Heine, Gedult, Inc. .... 4,536 sq.ft.
O.D.S. Systems .... 5,023 sq.ft.

Місце на 14 і 15-му поверхах, що його початково винаймила Weeden Holding Корпорація, перебрали її субльокатори:

Control Data Corp. .... 7,806 sq.ft.
Troster, Singer, Stevens, Rothchild Corp. .... 5,492 sq.ft.
Amswiss International Corp. .... 3,993 sq.ft.
Montgomery Advisory Group, Inc. .... 1,568 sq.ft.
M.S. Wien & co. .... 19,000 sq.ft.

Як тепер справи маються, будівля вповні винаймлена. Фактично, ми переговорюємо з фірмою Merril, Lynch, Pierce, Fenner and Smith Inc. про винаймлення цілого другого поверху, що його тепер займають бюра адміністрації і редакції „Свободи" та який має багато вільного місця, в результаті ми приготовляємось перенести ці бюра на 1-ий поверх (мезанні),досі напів порожній. Протягом року чинш за винайм підвищено. З уваги на виїмково високу відсоткову стопу, яка переважала протягом 1980-го року, ми не могли здобути гіпотечну позичку на наш будинок.

Старий будинок

Два наші старі будинки при 77-79 Ґренд стріт в Джерзі Сити, Н. Дж. продано минулого року. Останній будинок при 81-83 Ґренд стріт уже контрактово проданий і очікує формальної передачі.

Мешкальний будинок Полус Гук

Як можна було очікувати, кошт за повну направу цеглин на мешканевому будинку Полус Гук вагається між 250,000 і 300,000 долярів. Корпорація Paulus Hook Community Housing зачала судову скаргу за відшкодування проти всіх, хто зв'язаний з виконуванням тієї будови. Очікується, що судова скарга буде вирішена цього року.

У звітовому році, з уваги на відхід на пенсію нам треба було змінити управителів дому і виглядає що новий управитель, якого ми найняли, працює задовільно.

Репрезентація

Як головному екзекутивному урядовцеві і репрезентантові УНСоюзу, мені знову приходилось репрезентувати УНСоюз на багатьох союзових громадських та організаційних зібраннях. Протягом року я відвідав такі Округи УНСоюзу: Міннеаполіс, Філядельфія, Чікаґо, місто Ню Йорк, Шамокін, Вілкс-Берри, Скрентон, Рочестер, Ніяґара, Вунсакет, Амстердам, Джерзі Ситі, Клівленд, Піттсбурґ, Перт Амбой і Балтімор.

Директор братських активностей

Починаючи від вересня 1980-го року ми заанґажували Марту Кордубу, щоб вона була директором шаних братських активностей. Вона добре відома нашій організації в результаті її праці на Союзівці під час багатьох літніх сезонів. Вона закінчила Бостонський коледж, здобувши диплом в науці зв'язків. Ми дуже вдоволені результатами її праці і сподіємось, що вона триватиме довго.

Конвенція УНС в 1982-му році

Ми підписали контракт на відбуття Конвенції УНС в 1982-му році в приміщеннях Genesee Plaza Holiday Inn у місті Рочестері, Н. Й., протягом тижня від 24-го до 29-го травня 1982-го року. Більш подрібно скажу про це на Річних нарадах.

Громадська праця

В жовтні 1980-го року відбувся у Філядельфії, Па. XIII Конґрес УККА. Нашу делеґацію на тому Конґресі становили: Марія Душник, Володимир Сохан, Уляна М. Дячук, Василь Оріховський, всч. о. Степан Біляк, Анатолій Дорошенко, Андрій Джула і моя скромна особа. Події, які проходили під час Конґресу, заставили нас вийти із конвенційної залі. Від того часу ми не брали участи в праці керівних органів УККА та заявили, що як довго в праці згаданої установи не будуть переведені відповідні зміни, УНС стримає свою підтримку і участь УНСоюзу, спільно з 26 іншими організаціями, оформив спеціяльний Комітет для Правопорядку в УККА. Подрібний звіт про XIII Конґрес та наші зусилля привернути єдність в УККА був опублікований в наших офіційних органах.

Різне

Ми продовжували започатковану попереднього року програму Різдвяних карток. Цим разом ми заанґажували трьох українських мистців, Едварда Козака і його синів Ярему та Юрія, щоб приготовили для нас українські різдвяні карточки. Із усіх приготованих ними 12 малюнків ми використали 4, а інші використовуватимемо в наступних роках. Успіх цього почину — понад 13,000 долярів чистого прибутку для Стипендійного Фонду — треба завдячувати зусиллям головного касира Уляни М. Дячук. Маємо намір продовжувати цю програму.

I am proud to be able to render a report for the full year of operations of the various departments of Ukraininan National Association over which the office of presidency has jurisdiction.

There are accomplishments of which we can be justly proud and there are failures of which we have had our share. Nevertheless, we must continue to overcome our shortcomings in order that our long time objectives are achieved.

The U.N.A. has experienced in 1980 its measure of pluses and minuses, some of which I note in this report for your information.

The annual reports of all member of the Supreme Assembly tell the story of 1980 as it concerns the Association. It is a year of substantial progress in the financial and fraternal fields. The report of the Executive Committee is nothing more than a report of its stewardship over the affairs of the Association for the past year. Whether that stewardship was successful in its mission of service to our members and to the community, is yours to judge.

Recording & Financial Departments

It would be difficult to find reasons for dissatisfation with the operation of Recording and Financial Departments. Said Departments are operating most satisfactorily. Detailed information about both departments you will find in the reports of Walter Sochan, Supreme Secretary, and Ulana M. Diachuk, Supreme Treasurer.

Organizing Department

The problems facing our Organizing Department are ever increasing for many reasons which I am sure will be thoroughly discussed at our Annual Meeting. The results of our 1980 organizing efforts are not what we hoped for and are very disappointing. In 1980 we sustained a loss of 1,750 active members and a loss of 1,261 in total membership. Let us hope that in this pre-convention year our renewed organizing efforts will reduce the membership losses.

I am proud to report that four District Committees have fulfilled or exceeded their membership quotas, namely: District Committees of Allentown, Buffalo, Shamokin, and Wilkes-Barre. These relatively small District Committees organized a total of 302 members or 13.5% of all new membership. Our sincere thanks go to each individual organizer who was instrumental in sharing of the organizing effort. In addition, our 10 most active organizers were able to sign up 25 or more members, one of them reaching a very impressive goal of 40 members. Five Branch organizers produced between 20 and 24 members, and they needed to expend only a little more effort in order to attain 25 members. There were 42 organizers who produced between 10 and 20 new members and another 11 who each were responsible for 10 new members. Names of these organizers can be found in the report of our Supreme Organizer, Wasyl Orichowsky.

In effort to aid the Organizing Department, we have retained the services of Mr. James A. Ballew of the Ballew Company. Mr. Ballew has been invited to speak before this gathering and will be here on Tuesday, June 9th, to present his report and to discuss the ramifications thereof. In addition, upon agreement of the entire Supreme Assembly at the last Annual Meeting, we also retained the services of Mr. Slavko Novytsky to produce for U.N.A. two motion films; one specifically showing the benefits of having insurance with our Association which will be used for promotional purposes; the other about accomplishments of Ukrainians in America and the U.N.A. The filming will be completed by October of this year and should be ready for release early in 1982.

Svoboda and Ukrainian Weekly

We have had some changes in our editorial staff during 1980. Mr. Zenon Snylyk, who was the managing editor of Ukrainian Weekly, was appointed Editor-in-Chief of Svoboda at the last Annual Meeting. The editorial staff is composed now of: Wolodymyr Lewenec, Lubow Kolenska, Ludmyla Wolanska, Yaroslaw Hajwas, Tamara Kardashinec, as well as Walter Dushnyck on part time basis.

The Ukrainian Weekly staff has been filled during 1980. Roma Sochan-Hadzewycz is the Editor of Ukrainian Weekly and Ika Koznarska-Casanova and George B. Zarycky are the assistant editors.

More detailed report on Svoboda and Ukrainian Weekly will be submitted for your consideration by Mr. Zenon Snylyk, Editor-in-Chief of Svoboda and Mrs. Roma Hadzewycz, editor of Ukrainian Weekly.

No report on Svoboda would be complete without mentioning the financial burden it places on our Association. Our treasury was called upon to pay the sum of $451,000 for the operating expenses of both publications, increasing the contribution by $43,000 from the previous year. Out of the total amount of $451,000 only about $75,000 was collected from our membership. In April 1981, the Executive Committee decided to increase the subscription rate of non-members to $40.00 per annum which reflects the increased costs of publication. The whole Supreme Assembly should consider at this meeting formulation of an increase in subscription rate of U.N.A. members in order to presents these matters to the next Convention. The Supreme Treasurer will render a complete financial report on the Svoboda operation.

Soyuzivka

No major change in Soyuzivka operations has occurred in 1980. Prices were slightly increased to cover the increase in costs of operation and food items brought about by inflation.

Unscheduled visits were made to Soyuzivka in order to verify propriety of bookkeeping, exercise of internal controll and to discuss current problems. A year-end surprise cash count was made and found to be in order. Our manager, Mr. Walter Kwas, is planning to retire and we have been looking for his replacement, so far without success. We hope to be able to engage a new manager in his stead by the time he definitely will want to step down. Presently he has agreed to stay on until a new manager is selected.

During the past summer season U.N.A. conducted boys and girls camps, a tennis camp, dancing courses, as well as Ukrainian Cultural courses. All were quite popular with our U.N.A. youths.

Financial report for Soyuzivka will be presented by Supreme Treasurer, Ulana M. Diachuk.

Ukrainian National Urban Renewal Corp.

A report on the activities of U.N.U.R. Corp. is also rendered by the president, Management of the building ran smoothly with not too many changes. The building administrator is Alexander Blahitka, the superintendent is Sam Kufta. In addition, an adequate staff to help them was employed.

In December 1980 we rented the East store for a restaurant. In order to obtain necessary licenses and permits the restaurant owner has encountered certain difficulties and as a result the restaurant is not yet operational. The opening date is set for July of this year.

On the 9th floor the U.S. Census Bureau vacated their space of 16,000 square feet as of October 1980. Their space was leased to:

Teh-Tung Steamship (N.Y.) Lines .... 4,983 sq.ft.
Gdynia America Steamship Lines .... 2,937 sq.ft.
Group Services Administrators, Inc. .... 7,813 sq.ft.

The 10th floor was vacant as of the end of 1979. That space was taken over by:

Financial Information Issuing Co. Inc. .... 6,780 sq.ft.
M.S. Wien & Co. .... 2,498 sq.ft.
Herzog, Heine, Gedult, Inc. .... 4,536 sq.ft.
O.D.S. Systems .... 5,023 sq.ft.

The spase on the 14th and 15th floors, originally rented by Weeden Holding Corporation was taken over by their sublessors:

Control Data Corp. .... 7,806 sq.ft.
Troster, Singer, Stevens, Rothchild Corp. .... 5,492 sq.ft.
Amswiss International Corp. .... 3,993 sq.ft.
Montgomery Advisory Group, Inc. .... 1,568 sq.ft.
M.S. Wien & co. .... 19,000 sq.ft.

As of the present time, the building is fully rented. In fact, we are negotiating a lease with Merrill Lynch, Pierce, Fenner & Smith, Inc., for the full second floor, presently occupied by the administrative offices and editorial board of Svoboda, which is under-occupied. As a result, we are preparing to move these offices to the mezzanine level, until now half-emply. Our rental rates have been increased during the year. Because of the exceptionally high interest rate prevailing duing 1980 we were not able to obtain a mortgage for our building.

Old Home Office

The two old buildings at 77-79 Grand Street, Jersey City, New Jersey were sold during the past year. The remaining 81-83 Grand Street in under contract of sale. The closing is pending.

Paulus Hook Community Housing Corp.

As expected, costs for the total brick repairs on the Paulus Hook apartment property are running between $250,000 and $300,000. A lawsuit has been commenced against all parties connected with the building construction for the damages sustained by the Paulus Hook Community Housing Corp. The lawsuit is expected to be decided this year.

During the report year, because of retirement, we were obliged to change managers and the new manager we have hired appears to be working satisfactorily.

Representation work

As U.N.A. chief executive officer and representative, I was again called upon to represent the U.N.A. at many U.N.A community and organizational functions. I have visited the following U.N.A. Districts during the year: Minneapolis, Philadelphia, Chicago, New York City, Shamokin, Wilkes-Barre, Scranton, Rochester, Niagara, Woonsocket, Amsterdam, Jersey City, Cleveland, Pittsburgh, Perth Amboy, and Baltimore.

Fraternal Activities Director

As of September 1980, we hired Marta Korduba to be our fraternal activities director. She is well known to our organization, as a result of her work at Soyuzivka during many summers. She is a graduate of Boston College majoring in communications. We are very pleased with the results of her work and look forward to a long association.

1982 U.N.A. Convention

We have signed a contract to hold the 1982 U.N.A. Convention at the Genesee Plaza Holiday Inn in the city of Rochester, New York during the week from May 24th through May 29, 1982. A more detailed report shall be rendered at the Annual Meeting.

Community Work

In October 1980, the XIII Congress of UCCA was held in Philadelphia, Pa. Our delegates to the said Congress were: Mary Dushnyck, Walter Sochan, Ulana M. Diachuk, Wasyl Orichowsky, Very Rev. Stephen Bilak, Anatole Doroshenko, Andrew Jula, and my humble self. We were compelled by events transpiring during the Convention to walk out of the Convention Hall. We have since not partaken in the work of the ruling organs of the UCCA and have stated that unless certain changes are made in the work of the said organization the U.N.A. will withhold its support and participation. The U.N.A., jointly with other 26 organizations, has formed a special Committee for Law and Order In UCCA. A detailed report about the XIII Congress and our efforts to re-establish unity within UCCA were published in our official organs.

Miscellaneous

We continued with the Christmas card program started last year. This time, we authorized three Ukrainian artists, Edward Kozak and his two sons, Yarema and Yurij to prepare a series of Ukrainian Christmas paintings. Out of 12, we utilized 4 paintings, the others will be used in later years. The success of this operation, over $13,000 in net profit for our Scholarship Fund, is due to the efforts of our Supreme Treasurer, Ulana M. Diachuk. It is our intention to continue with this program.

Цікава доповідь о. М.Процика

Влаштуванням вечора з доповіддю о. Маріяна Процика „Княгиня Ольга і роля жіноцтва в християнському вихованні" 64-ий Відділ СУА вперше на терені Ню Йорку започаткував вступні пригорування для відзначення недалекого вже 1000-річчя хрищення України.

Вечір відбувся 21-го листопада ц.р. в домівці СУА. Відкрила його голова Відділу Христя Навроцька, яка привітала доповідача, мистця слова Лідію Крушельницьку та численно зібраних громадян і союзянок. Після того вона передала ведення програми культурно-освітній референтці Оксані І. Щуровій, яка своє вступне слово почала привітом „Слава Ісусу Христу!". Вона сказала, що в листопаді Відділ завжди відзначав пам'ять Слуги Божого Митрополита Андрея, але цього року присвятили вечір княгині св. Ользі з уваги на ювілей хрищення Руси-України, з нагоди якого мусимо обновити свою духовість. Одначе, щоб не відступити від традиції Відділу, О.І. Щурова попрохала о.М.Процика проказати молитву на прославу Слуги Божого. Присутні, стоячи, приєдналися до прославного моління.

Після молитви О.І.Щурова доповідача. Отець М. Процик — уродженець Югославії, де закінчив гімназію. Теологічну освіту здобув у Ватиканському Католицькому та в Українському Католицькому університетах у Римі. Тепер він виконує обов'язки капеляна філії УКУ в Філядельфії і працює над відновленням нашої церкви. Займається іконописанням, а також є заавансованим шахістом. Одружений і має синка Пилипа. Саме в листопаді припадає його особисте свято — перша річниця висвячення з рук Блаженнішого Патріярха Йосифа І. Присутні привітали цю вістку оплесками. Дві членки Відділу привітали Лідію Крушельницьку і Лесю Різник, яких XIX Конвенція наділила почесним членством СУА.

Доповідь виголосив о. Процик за столом, прикрашеним китицею квітів й іконою св. Ольги, власного виконання. Доповідь побудована на трьох нових принципах: на правдах науки Спасителя про призначення людини у світі; на прикладі княгині св. Ольги, в житті якої, як у житті кожного святого, відбивається образ Ісуса Христа, та на засадах християнського розуміння подружнього і сімейного життя та виховання молодого покоління.

Основне призначення, життьова місія, завдання й роля замужньої жінки — це бути дружиною, спільно з чоловіком виховувати дітей та позитивно впливати на формування характеру й особовости внуків. Від виконання цих завдань залежить доля суспільства.

Сучасний світ знецінює, а то й заперечує та відкидає ці вартості. Сьогодні подружжя розходяться, дітей виховує тільки одно з батьків, або й ніхто ними не цікавиться, а батьки часто необачно не використовують життьового досвіду бабунь, які могли б позитивно впливати на онуків.

Це відвернення вартостей в негативному сенсі сталося із-за відсутности любови, зрозуміння і взаємопошани поміж подругами та через нехтування правд віри. З того виникають непорозуміння, які спричиняють розводи й розпад сімейного життя. Обидвоє батьків часто працюють заробітково й беруть участь у суспільно-громадському житті, а на виховання дітей не вистачає їм часу й енергії. У вихованні роблять помилки, обмежуючися до картання дітей, замість базуватися на їхніх позитивних рисах і вчинках.

Цим руїнницьким проявам треба протидіяти, навертаючись до науки Христа про святість подружнього і сімейного життя, що спираються передусім на любові і просякненні виховання дітей елементами християнізму.

Треба звернутися до нашого минулого і на прикладах святих, праведних, світлих жінок учитися, як зберегти незайманість домашнього вогнища. Таким прикладом може послужити св. Ольга, княгиня Київської Руси. Використовуючи скупі дані „Повісті Временних Літ" преподобного Нестора, доповідач посередньо відтворив її подружнє і сімейне життя та накреслив її ролю як виховниці дітей і внуків. Бувши ще поганської віри, княгиня Ольга жорстоко помстила на деревлянах смерть свого чоловіка Ігоря. Але ця перебільшена літописцем жорстокість випливає з одного боку з любови, як це згодом поетично висловила Леся Українка — „Мене любов ненависти навчила". З другого боку, княгиня Ольга совісно виконала поганський „покон" і закон: „Око за око, зуб за зуб".

Про любов кн. Ольги до свого чоловіка свідчить теж факт, що вона не погодилася стати дружиною вбивника Ігоря деревлянського князя Мала, бо вважала, що стала б співвинною у смерті чоловіка.

Перебравши владу реґентки зі-за малолітства сина Святослава, Ольга стала християнкою і стосувала в житті засади науки Спасителя, а літописець підкреслює її любов, милосердя, справедливість, доброту і мудрість. Кн. Ольга вірила в силу молитви. Вона всіма засобами — просьбою, намовою, прикладом, молитвою намагалася, щоб її єдиний син охристився, хоч залишала йому свобідний вибір і рішення. Її бажанням було, щоб син сприйняв християнську віру не з політичних спонук, але з внутрішнього переконання.

Святослав мав лицарську вдачу й завойовницькі пляни, та бажав провадити свобідне життя, тому не хотів в'язатися правдами науки Спасителя. Але він шанував свою матір і не переслідував нової віри. Був переконаний, що коли вона походить від вищої сили, то збережеться, а коли це людська вигадка, то перестане існувати. А втім смерть у молодому віці не дала йому змоги зглибити й передумати вартості християнства. Все ж таки такою виховною метою кн. Ольга підготовила ґрунт і приспішила введення християнства на Русі. Хоч син не сповнив її плянів і сподівань, але під її впливом внуки Ярополк і Олег стали християнами й за панування Ярополка, який був одружений із християнкою болгарського походження, християнство поширилося в Київській державі.

Врешті Бог вислухав молитви кн. Ольги, коли вона цього найменше сподівалася. Тому, що Святослав мав сина Володимира від ключниці Малуші, він виховувався поза княжим двором. Все таки кн. Ольга посередньо впливала на нього, спонукавши Малушу стати християнкою і виховувати сина в дусі нової релігії.

Володимир перейняв владу по Ярополкові і, побачивши вищість християнства над вірою батьків, сам охристився і офіційно охристив Русь. З цього випливає педагогічна засада, що батьки не повинні вирізняти одної дитини, а занедбувати інших, бо ніколи невідомо, котра саме дитина оправдає їхні сподівання.

Життя св. Ольги повинно стати предметом розважань, до якої міри вона йшла за Христом. Це життя княгині, як і життя праведних, світлих і видатних українських жінок, варте наслідування під кутом їх впливу на чоловіка, дітей і внуків.

У другій частині вечора мистець слова Лідія Крушельницька прочитала уривок з історичного роману Семена Скляренка „Святослав". Кн. Ольга в нічній тиші роздумує над долею своєї країни та над питанням, як погодити завдання володаря-християнина з потребами й добром поганської держави. У горливій молитві та в роздумі з о. Григорієм кн. Ольга шукає допомоги в відповіді на ці тривожні проблеми.

Вечір закінчила голова Відділу Х.Навроцька, вказавши, що наш обов'язок з нагоди ювілею 1000-ліття хрищення України спричинитися до скріплення нашої Церкви, і подякою виконавцям та слухачам. Після молитви відбулася товариська гутірка при перекусці.

Марія Барагура

ЗУАДК має...

(Продовження зі стор. 1)

цієї допомоги стоять і досі в Югославії, де, наприклад, ще в ужитку школа ім. Шевченка, яку побудували американські українці для своїх земляків за 25,000 долярів. Діялися там і інші харитативні діла, про які згадав О. Білик.

Другим визначним ділом яке піднявся зробити ЗУАДК і добре виконав його, була грошова допомога українським дисидентам, які в сімдесятих роках вирвалися на волю з совєтських психолікарень, тюрем і заслань. Збірки на фонд дисидентів провадилися тут, в Америці, і в Европі (з інших країн, — наприклад, з Канади — збірками керували інші допомогові організації), і завдяки їм українські дисиденти, які потрапили у вільний, але їм незнайомий світ, мали за що розпочати своє життя на волі.

Д-р О. Білик назвав імена кількох дисидентів, які більшою чи меншою мірою завдяки цій допомозі швидко пристосувалися до нових умов і включилися в акції боротьби за людські й національні права для тих політичних в'язнів, що ще залишилися в неволі. Разом на дисидентів було зібрано 130,000 долярів.

Третьою ділянкою праці була і є допомога українським бразилійцям, що їм ЗУАДК допомагає разом з жіночими організаціями. Зокрема з признанням і подивом висловлювався д-р Білик про працю Суспільної Опіки Союзу Українок Америки, що веде в Бразилії харитативну працю вже довгими роками, досягши в цій ділянці значних успіхів.

Так до Південної Америки пересилається чимало пакунків з одягом. Вислано, до речі, в останньому часі 200 пакунків, що за них сама пересилка становила 10,000 долярів. Така допомога звичайно йде через адреси священиків і сестер-монахинь.

В Польщу так само простягається допомагаюча рука Комітету і теж допомога йде через священиків. Сюди, крім пакунків з речами, висилаються теж відомі „кер-пакети". Поштова пересилка до Польщі, треба признати, втричі дешевша, ніж така пересилка до Бразилії, хоч є одне недомагання: пакунки йдуть до Польщі, незрозуміло чому, дуже довго: вислані в травні ц.р. — щойно (у листопаді) добилися до призначених адрес.

Преважливою справою тепер є справа втікачів з Польщі. Вони скупчені переважно в Австрії, де під цю пору перебуває півтори сотні українців, які виявили явно свою національність. Але серед 28,000 втікачів, польських громадян там, є, приблизно, за обчисленням знавців на місці, яких дві-три тисячі українців, які ще бояться признатися, хто вони такі, щоб їм не відмовили права, ґарантованого для втікачів Об'єднаними Націями. Цей страх не зовсім безпідставний, бо ми маємо деяких „приятелів", які твердять, що ці українці їдуть з Польщі з „економічних причин", бо в Польщі буцім то „нема ні політичних, ні релігійних переслідувань".

Праці ЗУАДК'у на австрійському терені дуже допомагають місцеві українці, Світова Рада Суспільної Опіки, що існує при СКВУ і яку фінансують найбільше дві країни — Канада і ЗСА. Співпраця є гармонійна з головою Ради СО Зеноном Дудою, як також — співпраця з українським організованим жіноцтвом на европейському терені. В Австрії є також окремі представники, наприклад, уряду Канади, як Микитюк, що є ставлеником молодечих українських організацій ОДУМ'у, СУМ'у і Пласту.

Визначно допомагає парох української католицької церкви св. Варвари у Відні о. Олександер Дзерович та голова Об'єднання Українців у Австрії д-р Сергій Наклович.

Там працюють і інші добрі самаритяни - українці, як Христя Старух, які відвідують табори втікачів і шукають наших людей, щоб їм допомогти. Добре ставлення до ЗУАДК'у виявляє Високий комісар для справ втікачів з ОН у Европі, в канцелярії якого визначну посаду займає українка Мирослава Савка. Католицька „Харітас" теж заанґажована у праці, в бюрі у ЗСА працює кілька українок: під керівництвом відомої з великої допомоги втікачам з багатьох країн Лідії Савойки.

Очевидно, для рятунку цих втікачів потрібно фондів, потрібні спонзори й треба їм підшукати працю тут, заопікуватися ними на першій порі прибуття. Грошей ЗУАДК має небагато, наприклад, „Коляда" минулого року дала всього 6,000 долярів.

З уряду ЗСА, як це було раніше, допомога не приходить, бо ЗУАДК, через недогляд справи за часу попереднього директора св. п. Володимира Галана, який через поганий стан свого здоров'я не припильнував справи приписаного владою зголошування організації щороку у Державному департаменті, втратив державну допомогу. Тепер, каже д-р О. Білик, — ведуться у Вашінгтоні наполегливі спроби повернутися на листу зареєстрованих у Державному департаменті іншо-етнічних допомогових організацій, де повинен бути, як був колись, ЗУАДК. Справа ця не легка, але не безнадійна. Дістати назад акредитацію допомагає у Вашінгтоні д-р Юрій Нестерчук.

Тим часом теперішні втікачі з Европи за такі чи за інші гроші і теж — завдяки старанню ЗУАДК'у чи „Харітас", або кого іншого, прибувають до трьох країн: Канади, Австралії та ЗСА. Канада бере радо й найшвидше. Але швидкий виїзд чекає не всіх: тим, хто ще зимуватиме в Австрії, потрібне тепле взуття й одяг, бо вони тікали влітку й ранньої осени і не брали зі собою теплих речей, а зима вже тут.

З усього сказаного, ясно що українцям на поселеннях слід збільшити свої пожертви на допомогову акцію ЗУАДК'у. Дехто це вже робить. Підкреслив директор ЗУАДК'у жертвенність Лемківської організації в Америці, називаючи заходи мґр Катерини Мицьо.

Доповнення до інформацій директора ЗУАДК'у давали д-р Б. Гнатюк, мґр І. Базарко та д-р М. Ценко, найбільше про те, які конкретно кроки будуть ще зроблені для допомогової акції втікачам-українцям в Австрії. У розмові впало багато імен тих людей, що вже на місці працюють, і тих, що їх туди слід скерувати, якщо буде потрібно. У самому Відні є 70 активних українців. Як і скрізь, так і у Відні, часами треба уважати, щоб все йшло гармонійно і щоб не витворювалися конфліктні ситуації. Досі такі вдалося оминати.

Ведеться також загальна допомога тим, що не тікають, наприклад, з Польщі. Там відчувається харчова скрута і вона збільшується.

Знову на допомогу праці ЗУАДК-ові йдуть священики звідти; через них дістає Комітет адреси потребуючих.

Кілька уваг висловив мґр І. Базарко про хор „Журавлі" у Польщі, що ним керує диригент Ярослав Полянський. Вісім років діє цей чудовий хор, дає безліч концертів для своїх і чужих, підтримує на дусі українців, які там є. Хорові потрібна допомога. Ось гарний спосіб допомогти „Журавлям" веде маестро Володимир Денисенко, співак-соліст з Варшавської опери, який концертує тепер в ЗСА і Канаді. Він заохочує слухачів його концертів набувати грамофонну платівку хору „Журавлі". А це допоможе хорові нести успішно неповторну українську пісню по всій Польщі.

Закінчивши розповідати про ЗУАДК, д-р О. Білик звернувся до преси, до „Свободи", зокрема, з пасійним закликом: „Підіть нам на руку! Зробіть вийняток для наших матеріялів, щоб вони не залежувалися під накриттям. Перекиньте їх з долини догори у стосі матеріялів, присланих до щоденника. Давайте нам більше уваги. Не можна Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету трактувати порівну, так само, як інші організації, що є місцевого засягу. Преса повинна нам допомогти!"

В другій частині цікавої зустрічі були питання до директора й заступників про специфічні справи. Було порушено справу українців із закордону, які, приїхавши в ЗСА на візиту, бажають залишитися настало тут; про мішані українсько-іншонаціональні подружжя, навіть міжрасові (матері з чорними дітьми з Наддніпрянської України, бо є і такі випадки); про висилку пакунків до СССР; про потребу допомагати іншонаціональним потребуючим, щоб не витворювати антаґонізмів поміж автохтонним населенням в даній країні й українськими поселенцями в ній, якщо допомагати тільки і виключно своїм. Так чинить, наприклад, УКЦерква, недискримінуючи нікого.

Кілька терпких слів впало на адресу скупости деяких українців. Ось невесела статистика: на 3,000 листів, висланих від ЗУАДК'у з проханням про грошовий даток для допомогової акції, з пожертвами повернулося тільки 500 листів, інші — лишилися без відповіді. А це був видаток: хтось мусів написати листа, хтось дав поштову марку, адресував і відніс листи на пошту. Натомість є нарікання: „нічого не робиться". Дійсність насправді зовсім інша: робиться, і робиться чимало. Бо страшенно потрібна ця робота, ця допомога, з якої понад 30 років тому скористалося багато з нас.

ЗУАДК вступає у своє 46-річчя вже за кілька місяців, і ця організація, не подібно до інших, не знає „розколів і двополів". Всі українські угрупування працюють у ній, бо йдеться тут переважно про рятунок українських людей. Зінформативної розмови з директорами ЗУАДК-у цього дня встала перед зібраними у всю височінь чимала праця Комітету. Вона продовжується далі, бо вона критично потрібна.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ГЕРОЙСЬКА МОНАХИНЯ

Багато років тому молода монахиня Василиянка зголосилася до місійної праці серед наших поселенців у Бразилії та Арґентині. Вона виїхала із З'єднаних Стейтів Америки в 1920-их роках, щоб піти в країну з дикими і примітивними просторами для несення дочасної і духової помочі своїм братам і сестрам.

В часі тих років її важкої праці Сестра організувала школи, клініки, вчила катехизму, української мови і взагалі старалась облегшити життя українських іміґрантів в тих непривітних краях.

Сестра, яка вже нині дожила до 80-их років життя, відчинила дім для бездомних і старших українців в Арґентині. Вона потребує фондів на ліжка та інше устаткування і звертається до нас за допомогою, щоб вона могла дати нашим братам і сестрам в Арґентині приміщення, щоб вони могли гідно проживати. Чи не хочете ви допомогти, посилаючи свій різдвяний дар на це шляхетне діло?

Господь буде вас благословляти за вашу щедрість і направду пам'ятати, як це молиться священик у Святій Літургії: „Пом'яни, Господи, тих, що дари носять і добро творять у святих Твоїх церквах, і тих, що пам'ятають про вбогих...".

Цією монахинею є Сестра Рафаїла, ЧСВВ, правдоподібно, одна із небагатьох піонерів монахинь Василиянок.

Прошу прислати Вашу пожертву до: Ukrainian Catholic Mission Society, 195 Glenbrook Road, Stamford, Connecticut 06902.

В Києві...

(Закінчення зі стор. 1)

бунт в'язнів проти поганого харчування і биття в'язнів. Підпалено кілька службових будинків, одного вартового вбито каменем. Військо придушило бунт. Ініціяторів покарано.

С.Набока перебуває в уст (учр.) МХ-324/78-12 - 121 Хмельницької області, село Райковці. Його приділили до праці в гальванічному цеху, не зважаючи на його серцеву недугу.

Л. Лохвицька перебуває в таборі в Харкові, І. Черняхівська — в Одесі.

Дружину Набоки Наталю Пархоменко вилучили з університету і комсомолу і дали пересторогу. Пересторогу дістали також дружина Мілявського Ірина і свідки, які виступали на суді; Андрій і Тетяна Горбань та Сергій Каличенко.

Страйк на Київському заводі

Надійшла також вістка, що на Київському мотоциклетному заводі під кінець серпня 1981 року відбувся страйк. Він тривав один-два дні. Робітники вимагали виплати премій і відновлення скороченої прогресивної оплати праці.

Адміністрація заводу виконала вимогу і робітники припинили страйк.

Осінній баль-бенкет у Фініксі

У суботу, 21-го листопада ц.р., відбувся у Фініксі, Арізона, осінній баль-бенкет, який спільно вже через три роки влаштовують 3-ій Відділ СУА під головуванням Слави Савицької та Українсько - Американська Кредитова Кооператива, головою якої є інж. Володимир Чопівський.

Ця культурна і приємна імпреза завжди відбувається в найкращих приміщеннях готелів Фініксу, а цим разом відбулася в люксусовому готелі „Монтейн Шадов". Управа бальового комітету доклала всіх зусиль, щоб цей вечір пройшов якнайкраще.

Як у попередніх роках, так і тепер на балю було багато гостей із різних стейтів Америки і Канади, які осінньою порою приїжджають до Арізони на вакації, щоб погрітися на сонці та налюбуватися природою, яка взимку тут в чудовому розквіті.

Голова бальового комітету інж. Іван (Сяхо) Савицький відкрив програму, представив членів бальового комітету — Ґеня Чопівська, Ліда Дидик, Ірина Ванько, Галя Агащук, Слава Савицька, Роман Бадинський, Микола Бурда інж. В. Чопівський. Відтак передав дальше ведення програми тостмайстерові інж. В.Чопівському.

Після вечері, яку поблагословив і започаткував молитвою о. Мирослав Колодій, парох УКЦ, почалася забава, при звуках місцевої оркестри, що тривала поза північ.

Атракцією цього вечора були несподівані гості, запрошені на цей баль інж. В.Чопівським. Ці гості, що були у Фініксі на дводенному засіданні Ради директорів Американської Ліги за Свободу, — це ген. Джан Сінґлауб, д-р Роберт Морріс, д-р Антоні Кубек, голова УККА і голова Комітету Поневолених Народів проф. д-р Лев Добрянський, проф. д-р Дейвид Ров, полковник Алберт Коен з дружиною. До цієї Ради директорів належить інж. В.Чопівський, який є генеральним секретарем. Прибули гості й з Вашінґтону — заступник генерального прокуратора Роберт МекКанлі зі своєю дружиною Надею, з дому Комарницькою. Оплесками і вставанням із місць присутні привітали достойних гостей, що завітали до нас на цей осінній Баль-бенкет. Крім них, були ще гості з Вініпеґу, Канада, Алентавну, Пенсильванія, Лос Анджелесу, зі стейту Ореґон, а навіть з України зі Львова.

Чистий прибуток з балю призначено на „Фонд допомоги українським студентам" і відкрито спеціяльне конто в нашій Кредитівці.

Управа 3-го Відділу СУА і Українсько-Американської Кредитової Кооперативи, бальовому комітетові, всім членам, прихильникам і гостям належиться подяка за участь і підтримку в цьому веселому вечорі.

Адже придбані фонди підуть на шляхетну ціль, бо, як наше прислів'я каже: „яка буде наша молодь, така буде наша будучність."

Присутня

ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ В ОСЕРЕДКУ СУМА

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 19-го грудня ц.р., о год. 12-ій дня, до Школи українознавства при Осередку Спілки Української Молоді Америки при 136 Друга авеню (Дім Українського Визвольного Фронту) загостить св. Миколай. В програмі: сценка „Святий Миколай іде", деклямації і співи у виконанні шкільної молоді. Св.Миколай обдарує всіх дітей дарунками. Небесна канцелярія відкрита в п'ятницю, 18-го грудня, від 6-10 вечором і в суботу, 19-го грудня від 9-12 дня.

„Вертепом" і „Ноктюрном" розпічнеться Різдвяний сезон в УІА

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. В-а). — У Концертовій Серії Українських Композиторів, що її ініціятором і організатором є маестро Андрій Добрянський з Метрополітальної опери в Ню Йорку, буде вже в неділю, 20-го грудня, о 3-ій годині по полудні, в приміщенні Українського Інституту Америки в Ню Йорку виведений на сцені стародавній український „Вертеп" київського зразку і редакції, вдалий" і незвичайно цікавий задумом, — бо буде це цілковите відтворення „Вертепу", як це було „в сиву давнину" на Україні.

В другій частині цього пополудня маестро А. Добрянський поставить знову тут оперу „Ноктюрн" з деякими змінами в обсаді головних ролей порівняно з минулим роком.

Про імпрезу поінформував редакцію „Свободи" А. Добрянський у вівторок, 15-го грудня, з цією метою загостивши до Джерзі Сити.

З ентузіязмом і палкою вірою „неофіта" говорить А. Добрянський про „Вертеп", про який багато знає, вирішивши пізнати до кінця цей вияв українського національного духу — український особливий ляльковий театр, що виник і поширився по Україні вже в першій половині XУI століття і найбільшого розквіту досяг у другій половині XУIII століття, в час занепаду Києво-Могилянської Академії. Тоді до популяризаторів „Вертепу" — спудеїв, бурсаків та мандрованих дяків, у великій кількості долучилися вихованці Академії — студенти, які ,часто-густо надхненні ідеями Григорія Сковороди та інших своїх учителів, йшли в народ популяризувати українську виставу в формі лялькового театру, що стала в той час посиленого російського утиску на Україні найзручнішою формою театрального дійства .

„Вертеп" в УІА супроводитимуть стародавні українські колядки, що їх співатимуть хором „бурсаки", зі звіздами колядники, — насправді ж солісти-співаки, яких у другій частині імпрези почують глядачі в опері „Ноктюрн".

Ляльки для „Вертепу" — кільканадцять їх і великого розміру — з умінням і талантом створила молода мисткиня Ільона Сочинська-Шиприкевич, зберігши стиль доби. Костюми виконала Стефа Добрянська.

У „Вертепі", як це було звичаєм у минулі століття, два поверхи у вертепній скриньці-сцені. На горішньому поверсі йтиме релігійне дійство, в даному випадку — світлитимуться прозірки Святої Родини — Божої Родини, старий образ із села Бусовиська із XУI століття, інша ікона буде із Ставищ. Тут тріє царі у „Поклоні Волхвів", „пастушки з ягнятком" і янголи, а внизу Ірод — „цар, що за Христом ганявся". Так на нижній сцені виведені ті, хто недостойний бути вгорі. Насамперед — Ірод. Ляльки „Вертепу" рухатимуться по рівчаках у підлозі, їх водитиме „ляльковід" — сам маестро Добрянський, який готується до своєї ролі незвичайно солідно.

Дія більш-менш запланована так: вхід бурсаків-хору із світляними звіздами, вони співатимуть колядку „Пінію врем'я і молитві час"; на сцені дзвонить у дзвінок Паламар, рецитуючи колядку й віншування (запис в Рогатині ще в 1670 році, за Возняком). Тоді з'являються янголи — ікона з XУ століття; хор співає старовинне: „Ангели знижайтесь, по землі зближайтесь"; пастухи — „Грицько й Прицько", спішать до Новородженого Дитяти, якого тут звуть „Новородженим Паничем", дарувати Йому ягнятко; тріє царі: Гаспар, Мельхіор і Бальтазар, з'являються з дарами, питаючись у Ірода, де Цар новонароджений? На їхній запит (цікаво, що єдиний Ірод говорить російською мовою), чують, що тут тільки він цар і лише він має владу, а над ним „Рим стоїть"...

Персонажі „Вертепу", що з'являтимуться на сцені УІА, під час недільного стародавнього українського театрального дійства: запорожець, пастухи, Рахиля з дитиною, легіонери, смерть, Ірод, чорт і три царі.

На нижньому пляні — інші біблійні події: з'ява Рахилі з дитиною. Рахиля — в одязі українки, благає Ірода не вбивати її дитя. Але, як і передбачено, дитину вбиває іродів вояк. Рахиля проклинає Ірода, і прокляття починає здійснюватися — Смерть стинає Іродові голову косою; за Смертю незабаром з'являється Чорт і вилами тягне Іродове тіло до аду — пекла із словами: „Друже, мій любезний, довго я тебе чекав у пекельній бездні". Торжествує хор, що сповнилася справедливість, і моралізує: „От і так підуть розпусники (і інші злочинці) сього світу перед Богом дать отвіт".

На загальній ноті, що Правда перемогла, кінчається „Вертеп", як його подають наші найавторитетніші історичні джерела, зокрема праці проф. Михайла Возняка.

В інших варіянтах, — каже маестро Добрянський, — беруть участь і такі персонажі з біблійної історії, як Саломея, св. Іван Предтеча, римляни тощо. У народній традиції є частим гостем тут і запорожець, з відгомоном у пізніших Вертепах руйнування Запорозької Січі. Старі напіви колядок взято до цього Вертепу з „Хрестоматії української дожовтневої музики", монументального Київського видання; ці колядки подібні до церковних кантів, прокіменів, але не народна „Нова радість стала". Ця колядка, що її виконуватимуть „пастухи", народна і своїми словами й музичним укладом.

Дійство Вертепу — оригінальне задумом, а спів до нього дадуть такі співаки, як Зірка Дерлиця, сам маестро Добрянський, Ед Іванко, Лариса Магун-Гурин, Стефан Шкафаровський, Володимир Слиж, Калина Чолган і Юліяна Осінчук. Це у більшості співаки-актори, що в другій частині виступлять в одноактовій опері Миколи Лисенка, написаній на лібретто Людмили Старицької - Черняхівської „Ноктюрн". Оперу вже знає українська театральна публіка, і якраз їй бажають догодити ці ентузіясти й фахівці української сцени, співу і музики. Заслуга в цьому в першу чергу трьох осіб— це вони: Андрій Добрянський, Ед Іванко і Тома Гриньків, з'єднали свої таланти разом і свої помисли, щоб дати програму Різдва з „Ноктюрном" включно.

В постановці опери беруть участь також балетмайстер-хореограф Рома Прийма-Богачевська, освітлення виконає Левко Майстренко. В ролях, по-черзі Покоївки, Цвіркунки, Цвіркуна, Вакханки, Панни, Офіцера, Старенької Пані, виступлять: Стефа Назаркевич Зірка Дерлиця, Катерина Едмондс, Марта Андріюк, Лариса Магун-Гурин, Андрій Добрянський, Марічка Сохан. Балет „Золотих і Рожевих Снів" виконають Роксоляна Баб'юк і Мотря Слупчинська; Галина Стрілець гратиме на скрипці і Тома Гриньків — на фортепіяно.

Після вистави — загальне частування у добірному буфеті: перекуска, канапки, сир і вино, чай і кава, солодке, і окремо спеціяльні напої і частування для дітей.

Технологія...

(*Продовження зі стор. 2*)

бо тоді конфронтує себе із собою (самоконфронтація), лякається і втікає „на люди" та опиняється у „самотньому натовпі". Або сідає в авто і їде не знати куди, і чого. Сучасна праця виснажує людину одноманітністю, після праці її чекає механічний галас на вулиці, зусилля як хутчій дістатися додому, а вдома знову побутова праця і телевізія із її надміром інформації, яка причавлює людину, як снігова лявіна, монотонність породжує втому, а втома викликає агресивність. Тому нелегке завдання як навчити людину використати вільний час, інакше витвориться паразитарне суспільство.

Існує поняття „офіційний оптимізм", в дуже малих розмірах — це наше „якось воно та буде"!

„Офіційний оптимізм" зобов'язує у Совєтському Союзі. За його видиму відсутність карають. Треба казати і писати, що завтра буде краще, хоч ніхто у те „краще" не вірить. Оптимісти потихеньку думають „аби не було гірше".

Захід „офіційний оптимізм" не зобов'язує, але з другого боку помітний страх перед правдою та ескапізм, бажання хоч короткої нірвани за кожну ціну, може втеча перед почуттям катастрофи.

Щоб було можливе лікування, потрібна діягноза. Діягноза є, але люди воліють на неї закривати очі. Мовляв, багато неґативізму.

Вже чути голоси про біологічне банкрутство людства, зменшення кількости народжень, побільшення кількости хворіб, розумова неповноцінність, неврози, статеве звиродніння. Людство щоденно ковтає тонни алкоголю, нікотини, ЛСД.

Поруч з тим йде ідеологічне банкрутство. Людство випробувало всі досі відомі філософічні системи і всі збанкрутували. Нормальність вже вважається ненормальністю, покищо в Совєтському Союзі. Письменники звертаються до філософської фантастики, або до інтелектуальної фантастики.

Коріння алкоголізму в Совєтському Союзі інше, як на Заході. У СССР алькоголь — втеча від брехливого офіційного оптимізму, від остогидлого закликання до подвигів, до жертв в ім'я „світлої будуччини комунізму"

Чому запивається Захід, тема дещо інша, але також не весела.

У ЛМКЛЮБІ ВІДБУДЕТЬСЯ АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ЇВГИ ЖАК

Ню Йорк, Н.Й. — Літературно-Мистецький Клюб повідомляє, що у п'ятницю, 18-го грудня ц.р., в год. 7-ій вечора, тут у приміщеннях цього Клюбу, при 136 Друга авеню, з нагоди появи збірки сатир Ївги Жак п. з. „Розкритий вахляр", відбудеться її авторський Вечір.

Слово про поетесу скаже д-р Лука Луців. Деякі сатири із збірки читатиме сама авторка, як також актор Степан Крижанівський.

У другій частині Вечора — показ прозірок до сатиричних епіграм, роботи мистця Романа Василишина. В музичному інтермеццо — виступ Володимира Денисенка, соліста Варшавської опери при фортепіяновому супроводі д-ра Юліяни Осінчук.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Брутальне ув'язнення діячів незалежної профспілки „Солідарність" і захоплення влади комуністичною мілітарною диктатурою в Польщі, викликає обурення цілого цивілізованого світу. Цей крок антинародної змови в Польщі, яка діє за наказом Москви, треба оцінювати як замах на сили демократії і національної свободи, як злочин проти польського народу.

Для українського народу, який знаходиться в поневоленому статусі, створення „Солідарности" мало особливе значіння. Від самого початку ми підтримували боротьбу польського народу за демократію, національну незалежність, за дружбу і співпрацю між нашими народами.

Щоб засудити цей злочинний акт, ми закликаємо українську громаду масово взяти участь в демонстрації в обороні „Солідарности" і польського народу.

Демонстрація відбудеться в суботу, 19-го грудня ц.р., біля приміщення польського консуляту в Ню Йорку (37-ма вулиця і Медисон авеню) о годині 12:00.

Закордонне представництво Української Гельсінкської Групи
Український Демократичний Рух
Комітет оборони совєтських політичних в'язнів

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ДІТРОЙТУ

що відбудуться

у суботу, 23-го січня 1982 р., о год. 6-ій веч. в залі Українського Народного Дому в Дітройті при 4655 Мартін вул.

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильности зборів.
3. Вибір президії.
4. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Слово головного предсідника УНС д-ра ІВАНА ФЛИСА.
7. Дискусія над звітами.
8. Абсолюторія уступаючій Управі.
9. Вибір нової Управи.
10. Завдання Округи на нову каденцію
11. Внески, пропозиції, запити.
12. Закриття ділової частини зборів.

У Загальних Зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: члени Управи Окружного Комітету, по два делеґати наступних Відділів:

20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504, 506,

Головні Радні УНС та Конвенційні Делеґати.

У нарадах візьмуть участь:

д-р Іван Флис, *головний предсідник УНС*
Евген Репета, *головний радний УНС*
Роман Куропась, *головний радний УНС*

Гостей — Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість делеґатів, наради почнуться годину пізніше, без огляду на кількість присутніх.

Роман Татарський, *голова*
Григорій Корбяк, *секретар*
Василь Папіж, *прес. реф.*
Ярослав Базюк, *фін. реф.*

ПОВІДОМЛЕННЯ Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів ,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1981 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1981 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у ЧЕТВЕР 31-го ГРУДНЯ 1981 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС